

1910. NOVEMBER 1.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLIX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

21. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

ssr A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. ssc

(Telefon: 37-22.)

Az urbéres erdők ügye.

Irta: Szilárd Ferencz dr.

Az 1848. évi törvényhozás jelenti nálunk azt a fordulópontot, amelynél az ujkori jogeszmék megvalósítása kezdetét vette. Egyik alapvető törvényalkotás, az 1848. évi IX. törvény-cikkely mondotta ki, hogy az urbér és az azt pótló szerződések alapján eddig gyakorlatban volt szolgálatok, dézsma és pénzbeli fizetések, e törvény kihirdetésétől fogva örökösen megszüntetnek.

A gyökeres átalakulás lázában a törvényhozásnak nem jutott ideje ahhoz, hogy a megoldás részleteiről is gondoskodhassék és elvi kijelentéseknél egyelőre alig jutott tovább. Valamint a földesurak kármentesítésére nézve csak azt az elvi kijelentést tette, hogy ezt az ügyet a nemzeti közbecsület védpajzsa alá helyezi, maga a kártalanítás azonban még évtizedekig elhúzódott: ugy az urbéri kapcsolat megszüntetése folytán rendezésre váró viszonyok szabályozása is későbbi törvényhozási működésnek volt fentartva és számtalan ily jogviszony még ezután is soká fennállott, részben még ma is fennáll. Egyes, az urbériséggel kapcsolatos jogi fogal-

mak messze túlélték ezt a jogintézményt és mint élő anakronizmusok tengődnek tovább jogéletünkben.

Legfeltűnőbb ezek között az urbéres közönségnek, más szóval a volt urbéresek jogutódai közösségének fogalma. Több mint 62 esztendővel ezelőtt szűnt meg az urbériség mint intézmény, mint jogi fogalom azonban ma is tovább él. A vagyonközösségeknek egész sorozatát ismerjük, amelyeknek jogi személyiségét ezzel a szóval szokás kifejezni: volt urbéresek jogutódai. Ennek a jogi személyiségnek a szervezetét, jogi képviselőjét, saját ügyeiben való rendelkezésének módjait és határait a törvény világosan meg nem állapítja, sőt a különböző törvényekben elszórt rendelkezések, a közigazgatási és a bírói joggyakorlat zürzavarosan, egymásnak ellentmondóan igyekeznek azt szabályozni s így ezekben a kérdésekben világosság helyet még több homályt terjesztenek.

Alapos okunk van reményleni, hogy a törvényhozás ennek a jogbizonytalanságnak és ennek a tarthatatlan helyzetnek mihamar véget fog vetni és éppen ezt az időpontot találjuk alkalmasnak, hogy a kérdéssel behatóbban foglalkozva, valamivel mi is hozzájáruljunk az eszmék és feladatok tisztázásához és a reform előkészítéséhez.

Minket természetesen az urbéri eredetű vagyonközösségek közül a volt urbéresek erdői érdekelnek elsősorban, de nem foglalkozhatunk azoknak az ügyével anélkül, hogy ne érintsük a többi hasonló vagyonközösségre vonatkozó jogintézményeket, amelyekkel az erdők ügye sokszorosan összefügg.

Ismertetni fogjuk először a történeti előzményeket s az urbéres erdők ügyének jogi és gazdasági fejlődését. Megállapítjuk a mai helyzetet és az annak nyomán megnyilvánuló szükségleteket és végül megkíséreljük megállapítani az orvoslás módjait, amelyek a célt, t. i. a jogviszonyok rendbeszedését és az urbéres erdők gazdasági felvirágzását, a községek érdekében való hasznosítás biztosítását előmozdítani alkalmasak.

I.

Az 1848-ki törvényhozással megkezdett nagy nemzeti munka végrehajtásában meggátolta a nemzetet a szabadságharcz és utána az elnyomatás korszaka. Alig nyertük vissza alkotmányunkat, az

országgyűlés hozzálatott az urbéri kapcsolatból fennmaradt jog- és birtokviszonyok rendezéséhez. Így jöttek létre az 1871. évi LIII. és az 1877. évi XII. t.-cikkek és ezek képezik főleg alapját a további jogfejlődésnek. Kimondták, hogy a volt jobbágyok a kezükön lévő urbéri földbirtokban teljes tulajdoni és szabad rendelkezési joggal birnak, továbbá, hogy az urbéri telkekkel a volt urbéreses tulajdonává válnak a már törvényesen elkülönített, vagy jövedőben törvényes uton elkülönözendő legelők, nemkülönbön azon erdők és nádasok is, amelyek az urbéri fajzás és nádlás fejében a volt urbéreseseknek az urbéri telkek után illetményképen adattak vagy adadni fognak.

Megkülönböztetést tesz a törvény az urbéreses tulajdonába jutó különböző jogi természettel bíró illetmények között. Így pl. az urbérben, vagy az azt pótló regulativum instrumentumban mint saját községi vagy házhoz osztott erdők gyanánt előforduló erdőrészek, vagy azok, amelyek az urbér behozatala előtt örök-szerződés vagy bírói ítélet útján adattak a községnek kizárólagos haszonvételül: a 23. § szerint urbéri rendezés alá nem is esnek, hanem enélkül is a volt urbéreses tulajdonát képezik.

Más jogi természete van a fajzási jog fejében a földesuri erdőből a volt jobbágyok részére kihatott erdőilletménynek. (25. §.)

Meghatározza a törvény 32. §-a a közösben maradt erdők kezelési módját is, midőn így rendelkezik:

„Az ezen határozatok folytán a volt urbéreses számára kihatandó erdőtér mint ezeknek közös erdője kezelendő s a gazdálkodás az ily erdőkre nézve fennálló vagy ezután kibocsátandó szabályok szerint a közigazgatási hatóságok felügyelete alatt gyakorlandók.“

A kezelés módja ezzel megállapítást nyert, de nyílt kérdésül hagyta fenn az 1871-iki és 1877-iki törvényhozás magát a közösséget birtokló urbéres közösségnek a szervezetét, jogi képviselését, a tulajdonát képező vagyonszösségek fölötti rendelkezési jogának korlátait. Figyelemre méltó az a különbség, amelyet az 1871. évi LIII. t.-cz. az egyéni feloszthatóság tekintetében az urbéreses erdeje és közös legelője között tesz. Míg a 32. § a közös kezelést az erdőkre nézve kötelezően kimondotta, a legelőknél a 42. § jogot

ád a volt jobbágnak vagy zsellérnek, hogy követelhesse — természetesen ott, ahol legelőelkülönzés még nem történt — miszerint legelőilletménye külön, lehetőleg többi birtokával egyesítve hasítassék ki s a közös legelő felosztását is könnyen elérhető feltételekhez kötötte.

A 40. § az urbéres erdőknek egy újabb kategóriáját állapítja meg, t. i. az erdei legelőből kihasítandó legelőilletményt, mely a volt urbéresnek erdőilletményétől külön jelölendő ki oly helyeken, ahol a gyeplegelő hiánya vagy elégtelensége miatt a volt jobbágyok a legeltetést az urasági erdőben is gyakorolták.

Ezen törvények végrehajtása idején a politikai község és az urbéres község között se a fogalom szempontjából, se a tényleges állapotok tekintetéből nem volt lényeges különbség. A bíróságoknak sem jutott eszükbe ezen két fogalom között lényeges megkülönböztetést tenni. Ehhez a felfogáshoz hiven az 1855. évi december 15-éről kelt császári telekkönyvi rendelet alapján fogantatott telekkönyvi helyszinelések alkalmával az urbéreseket illető közös ingatlanok hol a község, hol az urbéresek nevére vétettek föl s mint ilyenek nyertek bejegyzést a telekjegyzőkönyvekbe. Miután azonban ezen két jogi személyiség közötti különbség mindinkább kidomborodott, mert a községek fejlődése, betelepülése stb. mindinkább szaporították a községi lakosságnak azon részét, amely nem tekinthető a volt urbéresek jogutódja gyanánt: a bíróságok kezdtek súlyt fektetni erre a jogi megkülönböztetésre és az igazságügyminiszternek 1869. évi április 8-án kelt 2579. sz. szabályrendelete a telekkönyveknek a birtokszabályozások folytán szükségessé vált átalakításánál követendő eljárás tárgyában 7. §-ának g) pontjában már világosan úgy rendelkezik, hogy ha a legelő, erdő vagy más fekvőségek a volt urbéresek számára közösen és osztatlanul hasítatnak ki: ezen ingatlanok nem a község telekjegyzőkönyvébe, hanem egy külön telekjegyzőkönyvbe vezetendők, melyben azon telkek, amelyeknek eme legelő, erdő stb. tartozmányait képezik, megnevezendők.

A kir. Kuria is állást foglalt ezen kérdésben, megkülönböztette a politikai községet az urbéres községtől és kimondotta, hogy az urbéri szolgáltatások fejében a volt urbéresek javára kihasított illetmények vagyonszösségben maradt jogutódaiknak tulajdonát

képezik és magánjogi vagyonszövetség gyanánt tekintendők. A részesezés ennek megfelelően tartandó nyilván.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz.-be foglalt erdőtvörvény 17. §-a némi szigoritást tett az urbéres erdők kezelése körül, amennyiben kimondotta, hogy az urbéri rendezés alkalmából erdőilletőség gyanánt a volt urbéres tulajdonába átment erdők is gazdasági rendszeres üzemterv szerint kezelendők. Azt mondja ez a szakasz: „addig, míg közösen használtatnak“ és ezzel ellentétbe jut az 1871. évi LIII. t.-cz.-nek 32. §-ával, mely a közös kezelést egyszer s mindenkorra kötelezően kimondja és az egyéni felosztást meg nem engedi.

A mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. meghozatalánál újból alkalma nyílt volna a törvényhozásnak, hogy az urbéri vagyonszövetségek jogi szervezetére és képviselőre nézve elvi jelentőségű rendelkezéseket tegyen. A törvényhozás azonban ennek a nehézségei elől újból kitért és csak éppen annyiban intézkedett ezen kérdések körül, amennyiben azt a törvény végrehajtása és a közigazgatási érdek megkívánja. Így pl. a 2. § szerint a nyomásos gazdálkodás szerint kezelt birtokoknál a birtokosság közgyűlése határozza meg a vetésforgókat, továbbá azon módozatokat, amelyek szerint a rétek használandók és a tarló, ugar és rét legeltethető. A 6. § szerint osztatlan közös tulajdont képező legelőknél az érdekelt birtokosok közgyűlése állapítja meg a legelőrendtartást, a legeltetésnek, az állattenyésztésnek s az apaállattartásnak módozatait. A 7. §. hasonló értelemben intézkedik. A 8. § kimondja, hogy a törvényben felsorolt ügyekben az érdekelt birtokosok birtokossági közgyűlése, határoz. E közgyűlés tagjai mindazok, kik a közös gazdálkodásban részt vesznek.

Mindezekből arra kell következtetni, hogy a törvény itt kétféle vagyonszövetség felállítását célozta, továbbá, hogy a vagyonszövetséget képviselő birtokossági közgyűlés hatásköre kizárólag a 2—7. §-okban felsorolt ügyekre terjed ki, tehát a közös vagyonszövetség elidegenítéséhez vagy megterheléséhez joga nincsen. A felosztást pedig a 12. § a földművelésügyi miniszter engedélyéhez köti.

A közgyűlés jogkörének ilyen korlátozott voltára enged következtetni a 9. § is, mely szerint a birtokossági közgyűlés oly hatá-

rozatai ellen, melyek annak hatáskörét túllépik, felebbezésnek van helye. Hogy ez a hatásköri kérdés tulajdonképen miként áll, azt a törvény sehol világosan meg nem mondja.

Valamivel világosabban rendelkezik az erdők tekintetében az 1898. évi XIX. t.-cz., amelynek tulajdonképeni tárgya az urbéres-és ehhez hasonló természetű erdőknek állami kezelésbe vétele. Tárgyunkat ennek a törvénynek 25—30. §-ai érintik legközelebb-ről. Ezek szerint a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyeit a jelen törvény értelmében készült szabályzat szerint a közös birtokosok gyűlése intézi. Itt már világosan kimondja a törvény, hogy a közös birtokosok gyűlésének ezen törvényben meghatározott hatásköre a közösen használt erdők és kopár területek állagának elidegenítésére, egyénenként való felosztására és megterhelésére nem terjed ki. Így bifurkálta az erdőtörvény az urbéres erdők jogi természetét az urbéres közlegelőktől, amelyekre nézve a törvény világos elidegenítési és megterhelési tilalmat nem mondott ki, az egyéni felosztást pedig kormányhatósági beleegyezés mellett egyenesen megengedte.

Az 1898. évi XIX. t.-cz.-ben foglalt közlatozásnak azonban a gyakorlatban nem volt meg a teljes hatása. Maga a királyi Kuria volt az első, amely ezen a törvényszakaszon egyszerűen tultette magát és pedig 1900. évi márczius hó 30-án 1000/900. sz. alatt kelt határozatával, amelyben a Cséffa község urbéresei részéről eladott közös tulajdonra vonatkozólag kötött szerződés alapján a vevő tulajdonjogának bekebelezését rendelte el s ezen intézkedését a következő indokolással kísérte:

„Az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 35. §-ának 6. pontjában foglalt felhatalmazás alapján 1889. december 20-án 35041. sz. a. kiadott igazságügyminiszteri rendelet 9. §-ában foglalt ama rendelkezésből, hogy az urbéresek osztatlan közös tulajdonát képező legelő, erdő vagy nádas számára nyitott telekjegyzőkönyvben, illetve betétben további bejegyzésnek a *B)* lapon csupán a közös birtokra mint egészre, vagy annak egyes részeire van helye: kétségtelen, hogy az urbéresek az osztatlan közös tulajdonukat képező legelő, erdő és nádas felett a törvény által előírt alakszerűségek megtartása és a felettes hatóság jóváhagyása mellett rendelkezhetnek. Minthogy Cséffa község urbéreseinek az e célból megválasztott bizottsága és Bihar megye törvényhatósága közt létrejött adásvételi szerződést a földmivelési miniszter az 1894. évi XII. t.-cz. 12. §-ának megfelelően jóváhagyta:

a másodbíróság végzésének megváltoztatásával az elsőbíróság végzését kellett helybenhagyni.“

Világos dolog, hogy a kir. Kuria itt az indokolásban, ahol erdőkről is szól, az 1898. évi XIX. t.-cz.-nek 30. §-ával összeütközésbe jött és tévesen hivatkozott az 1894. évi XII. t.-cz. 12. §-ára, mert ez az utóbbi csak az egyéni felosztásra, de nem az eladásra vonatkozó engedélyről szól és eladási engedélyre a minisztert fel nem hatalmazza. A kir. Kuria ezen határozatával egy telekkönyvi eljárási törvényre, vagyis inkább csak egy ebből folyó miniszteri rendeletre támaszkodva, halomra döntötte az idevonatkozó törvényekből levonható összes következtetéseket és különös tekintettel arra, hogy az urbéresek jogi képviselőtét törvény sehol sem szabályozza, meglehetősen önkényszerűnek tűnik föl a kir. Kuriának az az eljárása, hogy az urbéreseknek az eladás céljából választott bizottságát olyan törvényes képviselőt gyanánt fogadta el, amely még a közös vagyon elidegenítésében is jogérvényesen intézkedhetik.

Más kuriai határozatokban ettől egészen eltérő, vagy ezzel egészen ellenkező fölfogással találkozunk. Vannak határozatok, amelyeknek a konzekvenciája az, hogy semmiféle képviselőti szerv nem járhat el joghatálylallyal az urbéres közönségek képviselőtében. Ismét más határozatok különös korlátozás nélkül elismerik a községi bírónak, a községi előljáróságnak, ismét máskor a birtokosági közgyűlés elnökének képviselőti jogát. Az eredmény az lett, hogy a bíróságok, nevezetesen a telekkönyvi hatóságok az urbéresek részéről történt vagyonelidegenítéseket hol elismerték, hol pedig azoktól a telekkönyvi foganatosítást megtagadták.

Meg kell emlékeznünk az idevágó törvényalkotások során az 1908. évi XXXIX. t.-cz.-ről is, amely többek között a mezőgazdasági törvény 12. §-ának a bíróságok által helyenként félremagyarázott értelmét helyreállította, amennyiben kimondotta, hogy a földmivelésügyi miniszternek engedélye a legelők egyéni felosztásához még akkor is feltétlenül megkivántatik, ha arányosítás vagy urbéri elkülönítés folyama alatti felosztásról van szó. Egyáltalán az egész törvényalkotás arról tesz tanúságot, hogy a magyar törvényhozás a közös legelők és közös erdők közösségben való fentartásának rendkívüli fontosságát felismerte és annak érdekében minden lehető megtenni is kíván.

A történeti előzményeknek ezen ismertetéséből látjuk, hogy a kérdéseknek leglényegesebb pontjait illetőleg törvényeink hézagosan és szétágazóan rendelkeznek, a bíróságoknak és a kir. Kuriának ingadozó joggyakorlata pedig csak még inkább hozzájárul a jogi bizonytalanság növeléséhez. Nevezetesen nincsen tisztázva az urbéres közönségeknek jogi személyisége, törvényes szervezete, jogi képvisellete, nincsenek megállapítva részletes és pontos szabályok a tulajdoni jog mikénti gyakorlása tekintetében. Teljes a jogbizonytalanság a rendelkezési, megterhelési és elidegenítési jogosultság tekintetében, amennyiben az 1898. évi XIX. t.-cz. 30. §-a is csak annyit mond, hogy a közös birtokosok közgyűlésének *ezen törvényben meghatározott hatásköre* nem terjed ki az elidegenítésre, felosztásra és megterhelésre, nem zárja ki tehát annak a lehetőségét, hogy más törvény mindezen rendelkezéseknek az előfeltételeit megállapítsa és az urbéres erdőknek elidegenítését, felosztását vagy megterhelését lehetővé tegye.

Szóval a jogbizonytalanság igen nagymérvű és önkéntelenül is fel kell ismernie minden érdekeltnek, hogy mennyire szükséges ezeknek a kérdéseknek minden részletre kiterjedő, pontos és az összes urbéres vagyonszösségeket egységesen érintő szabályozása.

II.

Ez a zürzavar, a lényegesebb jogi kérdésekben való bizonytalanság s főleg az ezekből folyó gazdasági elmaradottság adják az urbéres vagyonszösségek mai helyzetének karakterét. A jogi konfuzió a legtöbb mindennapi kérdésre kiterjed, amelyek a tulajdoni jog kezelésével és gyakorlásával összefüggnek s a szervezetre és a jogi képviselőre tartoznak. A mezőgazdasági és az erdő-törvény alapján létesültek ugyan a birtokossági közgyűlés ügykezelésére vonatkozó szervezési szabályok, ezek azonban kifejezetten csak a törvényben meghatározott ügyekre terjednek ki és tisztán közigazgatási célból készültek, nevezetesen az urbéres erdőknél kizárólag a gyűlés tartásának módozataira, a közös erdő hasznának felosztására, a termés értékesítésére esetleg a járulékok beszedésére vonatkoznak. A 30. § rendelkezése folytán azonban a tulajdonnal kapcsolatos legfontosabb jogositványok gyakorlásáról nem intézkednek. Kiténik ez világosan az 1898. évi XIX. t.-cz. 44. §-ából,

mely a szabályzat tárgyait taxative felsorolja és kimondja, hogy annak intézkedései a 25—43. §-okban foglalt rendelkezésektől nem térhetnek el. Ennek folytán a szabályzat nem adja meg a választ azokra a fontos kérdésekre, hogy a tulajdonjog fölött való rendelkezést érintő határozatokhoz kell-e hatósági engedély vagy jóváhagyás és ha igen, melyik az a hatóság, amely ennek megadására hivatva van? Láttuk a kir. Kuriának egyik határozatát, mely ezt a hatóságot, nyilván tévesen, a földmivvelésügyi minisztériumban kereste s e részben ugyancsak tévesen, az 1894. évi XII. t.-cz. 12. §-át vette alapul.

Az 1871. évi LIII. t.-cz. 32. §-a általában közigazgatási hatóságok felügyeletéről beszél, de azokat közelebbről meg nem jelöli és nem intézkedik világosan afelől, hogy tulajdonjogi kérdésekben van-e a közigazgatási hatóságoknak valamilyes szerepük s ha igen, milyen? Az 1898. évi XIX. t.-cz. eltért ettől az állásponttól és autonomiával ruházta föl a birtokossági közgyűlést, ámde azzal a határozott kijelentéssel, hogy az erdőnek elidegenítésére, zálogjog megterhelésére, sőt még egyéni felosztására sem bir hatáskörrel. Hogy ilyen ügyletek megkötésére ki volna jogosítva és a megkötésnél ki képviselje az urbéres vagyonszösség jogi személyiségét, arra nézve a törvényekben hiába keresnénk felvilágosítást, a joggyakorlat pedig a legellentmondóbb határozatokkal még inkább kétségben hagyja eziránt az érdeklődőt. A legtarkább nézetekkel találkozunk ebben a kérdésben. Láttuk pl. a kir. Kuria gyakorlatából, hogy egyszer a külön kiküldött bizottságot, máskor a jogosultak közgyűlésének egyetemét, a községi elöljáróságot, másszor a községi bírót, ismét máskor a közgyűlési elnököt tekintik a volt urbéresek jogutódai vagyonszössége törvényes képviselője gyanánt. Ennek a jogi rendezetlenségnek a legközelebbi konzekvenciái azok voltak, hogy az urbéres közönség jogviszonyait tisztázni, harmadik személyekkel szemben biztos alapra állítani és így az egész intézményt egészséges gazdasági fejlődésnek indítani csak helyenként sikerült. 62 év alatt elágazás folytán az eredeti érdekeltségnek határvonalai is teljesen elmosódtak. A politikai községek új fejlődésnek indultak, egészen új elemeket vettek fel magukba, olyanokat, amelyeknek a régi urbéri viszonynyal semmi kapcsolatuk sincs és a politikai községnek

fogalma és tényleges konstrukciója mindinkább eltávolodott a régi urbéres községtől és az azt alkotó elemektől. Így történt azután, hogy az eredetileg községi jellegű urbéres vagyonközösségekből a községi lakosságnak egy nagy része ki van rekesztve, annak hasznaiban és előnyeiben nem részesülhet, holott a községi adminisztráció terheihez hozzájárul s így részben hozzájárul azoknak a hatóságoknak a fentartásához, amelyek az urbéres ügyek ellátását is intézik. Különösen érezhető ez a visszas állapot a marhatartás tekintetében, mert a községek iparos lakossága pl. a közlegelő áldásaiból ki van zárva s ez egyik nem csekély oka a mindinkább érezhető depekorációnak, amelyről a mai husdrágaság idején annyi említés esik. A népszerű állattenyésztés egyik legszükségesebb feltétele a községi legelő. Viszont a kisembereknek marhatartása, amely ettől függ, talán legfontosabb tényezője az országos állattenyésztésnek, amelyhez kétségkívül igen nagy kontingenssel járul. Közéről érinti ez az erdők ügyét is, mert amint láttuk, annak egyrészét legelő fejében hasították ki az urbéresek részére. További sajnós következményeit a rendezetlen jogállapotnak a közös urbéres ingatlanok elhanyagolt állapotában kell keresnünk. Legtöbb panaszra itt is a legelők adnak okot, de az erdők és kopárok is nagyon sínylik egyrészt a korábbi lelkiismeretlen gazdálkodást, másrészt azt a mindinkább rosszabbodó sajnós helyzetet, hogy egyéb vagyon hiányában és a jogi képviselő rendezetlensége folytán az urbéres közösségek birtokaikat jókarban tartani és feljavításuk érdekében befektetéseket tenni nem képesek. Emelkedés helyett folytonos hanyatlás így a sorsa ezen sokszor nagy értéket képviselő közös birtokoknak. Még az 1898. évi XIX. t.-cz. által inaugurált állami kezelés sem tudta az urbéres erdőket mindenütt ezen helyzetükből kiemelni. Csak ott, ahol az erdőtisztai kar törekvéseit a törvény végrehajtásában a volt urbéresek magasabb fokú intelligenciája és gazdasági érettsége támogatta, ott lehet szó eredményekről, míg másutt az erdőtisztikai törekvései többnyire erős akadályokba ütköztek, vagy éppen megtörttek a helyzet nehézségein és az erdőőri személyzet meg nem felelő minőségén. A birtokosságok javarészában nem volt meg a szükséges erkölcsi és értelmi erő, hogy a nekik jutott autonómiával észszerűen élni tudjanak. Nem tudtak szakítani a

hagyományos szokással, hogy a közös vagyont a senki vagyonának tekintsék, ahol pedig áldozatokra lett volna szükség, ott éppen nem lehetett sikert elérni.

Az urbéres vagyonszövetség fentartásának anakronisztikus hatásai is mindinkább jobban kitűntek. Minél jobban elágaznak leszármazás folytán az igényjogosultságok, annál inkább érezhetővé lesz, hogy ez a helyzet hova-tovább mindig kevésbé tartható fenn és elvégre mégis csak be kell következnie annak az időnek, hogy egy rég letűnt jogintézmény időszakos maradványai is megszűnjenek.

Uj kezekre van szükség, amelyek a vagyonnal bánni tudnak s annak a fentartására és javítására áldozni képesek és hajlandók.

Az egyenlő teherviselés elve sem tűrheti meg tovább azt a visszásságot, hogy a községi lakosságnak tekintélyes része kizárassék oly közösök hasznélvezetéből, amelyek alapjukban véve mégis csak községi eredetűek.

A közérdek hangosan követeli a községi közös vagyonnak intenzív hasznosítását, a szükséges meliorációkat, és ezen jogos követelményekkel szemben az urbéres közösségek bénán és tehetetlenül állanak, mert meg vannak fosztva mindazon jogi és gazdasági eszközöktől, amelyek ennek a nagyértékű vagyonnak a helyes és megfelelő gyümölcsöztetéséhez szükségesek.

Mindezeknek a bajoknak csak egy orvosszere van, t. i. az, ha az összes urbéres vagyonszövetségeket a politikai községek tulajdonába visszük át és az összes községi lakosság közjává tesszük, a községi törzsvagyonhoz csatoljuk úgy, hogy azoknak jövedelmei a politikai község jövedelmét gyarapítsák és a rájuk fordítandó szükséges kiadások a politikai község terhei között szerepeljenek, a hasznélvétel pedig az összes községi lakosokat egyaránt illesse.

Nagy előnye van ezen átruházásnak különösen az erdők tekintetében már azért is, mert így a különböző jogi természetű közös erdők egyesítése is megtörténhetik végre s ennek óriási kihatása lesz a jobb kihasználás szempontjából. Fennebb láttuk ugyanis, hogy községeinkben a közös erdőknek jogi természet szempontjából egész sorozatát találjuk. A szoroson vett községi erdőkön kívül, amelyek már ma is a politikai község vagyonába tartoznak, vannak urbéres erdők, amelyek már eredetileg az urbéreseknek

osztattak ki és az urbéri rendezés alkalmával urbéri eljárás alá nem estek (1871. évi LIII. t.-cz. 23. §-a). Azután következnek az urbéri rendezés folytán a rendes erdőilletőség fejében kiosztott erdők, a zselléreknek külön erdői s végül az 1871. évi LIII. t.-cz. 40. §-ában említett, legelőilletőség fejében kiosztott erdők. Mindezek könnyű szerrel egyesíthetők.

III.

Az eddig elmondottak szerint most már tisztán állhat előttünk a cél, amelynek elérésére törekedni kell. *Megkell szerezni az urbéres vagyonszösségeket a politikai községek számára.* Hogy ez a nagy változás törvény és jogszerűen végbemehessen, a jogi (és pénzügyi) előfeltételekről kell gondoskodni. Más szóval szervezni kell az urbéres községek jogi személyiségét és jogi képviseletét minden tévedést és félremagyarázást kizáró módon, de csak azért, hogy velük egyszer és mindenkorra végképen leszámolhassunk s egy időszerűtlen jogi fogalmat, egy önmagát túlélt jogintézményt a magyar jogéletből kiküszöbölhessük és üresen maradt helyén egészségesebb gazdasági fejlődésnek a gyökereit ültethessük el.

Legnagyobb valószínűség szerint *ez csak az állam közbenjöttével történő megváltás útján lesz lehetséges.* Ennek az előfeltétele viszont a jogi képviseletnek rendezése az urbéres községeknél. Ugy vagyunk értesülve, hogy ennek az alapvető rendezésnek az előmunkálatai serényen folynak az igazságügyminisztérium kebelében és pedig azon az elvi alapon, hogy az urbéri kapcsolatból fenmaradt összes vagyonszösségek, tehát nemcsak a legelők és erdők, hanem a nádasok, homok- és agyagbányák stb. a politikai községek tulajdonába jussanak. Hogy ennél a tranzakciónál az urbéres községek törvényes képviseletben részesüljenek, a minisztérium ennek a képviseletnek a rendezésére is javaslatot készít, hogy a rég óhajtott reformnak jogi előfeltételeit megadja.

A férfiak, akik e munkában részt vesznek, az egész nemzet haláljára számíthatnak, mert egy óriási sziklát gördítenek el gazdasági haladásunk útjából, amelyet az idők folyama itt felejtett s amely a községek vagyoni fejlődésének négy évtizeden át gátjául szolgált.

A Campbell-féle talajművelés kérdéséhez.

Irta: *Lonkay Antal.*

Örömmel látom, hogy felvetett eszmém: csemetekertjeinknek Campbell elvei szerint való művelése, visszhangot keltett. Több szem többet lát, s oly kiválóan gyakorlati kérdések megoldásánál, mint az erdei tacsemeték nevelése és erdőültetéseink kivitelének a természet örök és céltudatos törvényeihez alkalmazkodó tökéletesítése, szükségszerűen kívánatos, hogy a gyakorlati erdészkedés bár nehéz, de háladatos terén működő szaktársak sok fáradsággal szerzett tapasztalataik alapján irányító véleményt nyilvánítsanak. E tapasztalatok alapján keletkezett meggyőződésből felvetett eszmék surlódása, ez eszméknek a gyakorlati életbe való átültetése biztosít sikert és megbecsülhetetlen eredményeket.

Azért köszönet Béky Albertnek a tudomány és gyakorlati tapasztalás alapján megírt közleményeiért s csak bevezető soraimban kifejezett véleményemhez alkalmazkodom, ha az Erdészeti Lapok folyó évi XX. füzetében közölt cikkének egyes tételeire reflektálok.

Béky e közleményben azt mondja, hogy a csemetekerti munkálatok előírásánál nem teszek különbséget talaj és talaj közt, mindegyikre kimondom, hogy az ősszel megművelt talajt tavasszal nem szükséges felásnunk, hanem csak sekélyen megkapálnunk és begereblyéznünk. Béky óva int mindenkit e szabálynak általánosságban való gyakorlásától, mert bár a több éven át rendszeresen művelt és trágyázott, tehát televényes talaj őszi megművelés után többnyire tavaszi ásás nélkül is kifogástalanná tehető, televényben szegény, nagyon agyagos vagy nedves és eddigelé hiányosan vagy hibásan művelt föld azonban tavaszra bármilyen gondos és szakszerű őszi munkálás után is annyira összetömörül, hogy a levegőjárás benne hiányos, annál is inkább, mert ezen állapota idővel folyton rosszabbodik.

Erre szabad legyen idéznem az Erdészeti Lapok folyó évi XVII. füzetében megjelent közleményemből a csemetekertek talajának új művelésére nézve adott javaslatomat.

A 676. lapon ezt mondom: „A 3—4 éves csemeték kiszedése után ugarban maradt táblát az ültetési munkák befejezése után

— amikor már feles számu munkásokkal rendelkezünk — kapával elegyengetjük s nyár folyamán, ahányszor csak erősen begyomosodik, többször felkapáltatjuk. Ősszel, mondjuk októberben, amikor még jó földmunkát teljesíthetünk, az ugartáblát megtrágyázzuk s rendszeresen, úgy mint eddig tavasszal való vetés előtt szoktuk tenni, felásatjuk, apróra meggeregelyljük, az ágyakat kitapossuk, egyszóval a vetés előtti talajmegművelési munkálatokat teljesen és rendszeren ősszel befejezzük“.

Rendes csemetekerti kezelésnél fel kell tételeznünk, hogy tavasszal a kiültetendő csemetéket nem üstöküknél fogva rángatják ki a csemetekerti ágyakból, hanem minden egyes sor előtt a csemeték gyökereinek végeig lehető mélységű árkot ásnak, a csemetesort az ellenkező irányból ásóval a kivájt árokba döntik s az így meglazult földből úgy szedik ki a csemetéket, hogy azoknak hajszálgökerei kárt ne szenvedjenek.

Az így előirt és feltétlenül betartandó csemetekiszedési mód kisebbszerű földforgatással vehető egyenértékűnek; az igaz, hogy az így felforgatott talajt a csemetehordó munkások összetapossák, de szabályul mondtam ki az ugartáblának a csemeték kiszedése után kapával teljesítendő elegyengetését.

A kapával elegyengetett ugartábla rövid időn belül be fog gyomosodni. Szabályul mondtam ki, hogy a begyomosodott ugartábla időközönként többször felkapáltassék. Hogy az ugartáblán felburjánzott gyomok magot ne érlelhessenek, a nyár folyamán legalább háromszor kell kapálnunk.

Októberben az így kezelt ugartáblát megtrágyázzuk és mélyen felássuk.

S most szabad legyen kimondanom, hogy az a talaj, mely tavaszi mérsékelt forgatás, négyszeri kapálás, bőséges trágyázás és őszi mély felásás után, tehát a lehető legjobb fizikai állapotba juttatás ellenére annyira összetömörül, hogy vetés előtt ismételt tavaszi felásást igényel: az a talaj nem való csemetekertnek.

A talaj tulságos kötöttsége ellen az előbb leirt talajmunkálatokkal és trágyázással feltétlenül megküzdehetünk, ha pedig a baj okát vadvizesség okozza, a vadviz lecsapolásával meg kell szüntetnünk a bajt.

Azt mondja Béky Albert, hogy az eddig hiányosan vagy

hibásan művelt föld tavaszra annyira összetömörülhet, hogy ismét felásandó lesz. Erre csak az a megjegyzésem, hogy hiányosan vagy hibásan dolgozók részére szabályokat felállítani nem lehet.

Megengedem azonban, hogy új telepítésű csemetekertekben, túlságosan kötött, szivós agyagtalajt feltételezve, az első években a csemetekerti talajnak őszi teljes megmunkálása aggályos lehet; de ezen esetben is elmaradhat a tavaszi felásás, ha ősszel csak ásunk s nem egyidejűleg gereblyélünk is, hanem az ősszel felásott rögös talajt a tél porhanyító fagyának teszszük ki. Biztosíthatom, hogy az így átfagyott, bármilyen szivós agyagtalaj is — ha csak nem vadvizes — tavasszal porhanyó és könnyen meggereblyézhető lesz.

Sáros vármegyében a talaj általában igen szivós sárga agyag. Ilyen volt az illetményföldem is s én e nehezen megmunkálható szivós agyagtalajon tavaszi gabona alá nem szántottam tavasszal, hanem aratás után a tarlót sekélyen buktatva, késő ősszel mélyen szántottam s e mélyszántásba tavasszal csak vetettem és boronáltam s tavaszi veteményeim mindenkor kitűnően sikerültek.

E mezőgazdasági munkálkodásom folyamán ama megfigyelést tettem, hogy márczius hó elején rendszeren egy-két heti verőfényes száraz idő áll be, ezután hóval, esővel, fagygyal ismét visszatér egy-két hétre a tél. Szivós agyagtalajon a verőfényes idő alatt csak a teljesen száraz, magasabb fekvésű helyeken lehet szántani, de boronálni — mert ehhez csak a talaj felületének megszikkadása szükséges — nedvesebb helyeken is lehet.

Én mindenkor a tavaszi első verőfényes napokon boronáltam és vetettem s azt tapasztaltam, hogy velem együtt ama kisgazdátársaim is, kik a verőfényes idő után beálló márcziusi hó beköszönte előtt vetettek, e korai vetésök eredményével mindenkor meg voltak elégedve. Probatum est!

De visszatérve a csemetekertekre, én a teljesen rendszeres, racionális csemetekerti művelést a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében tanultam megismerni és megbecsülni; ezzel nem azt akarom mondani, hogy csemetekerti munkálataimat azelőtt elhanyagoltam, de nélkülöztem azt a vezetést és irányítást, mely nélkül az ember csak a saját kárán tanul. A máramarosszigeti csemetekerti művelés nemcsak országosan elismert s más erdőhatóságok tiszt-

viselői részéről többszörös tanulmányozás tárgya, hanem e művelési mód most már miniszteri rendelettel a kincstári csemetekertekben országosan kötelezővé lett téve.

Czikkem megírásakor e csemetekertek voltak szemeim előtt, melyeknek állandó megmunkálása nemcsak belterjes, de amelyeknek kitűzése és megtelepítése is előrelátó körütekintéssel történik; az új csemetekerteknek talajából, ha szükséges, alagcsövezéssel távolítják el a felesleges vadvizet s mély rigolozással teszik a kötött talajokat is morzsalékosná.

Különben ha bizonyos esetekben aggályos az ősszel ásóval megmunkált talajt tavasszal újból való ásás nélkül bevetni, mert a szivós, nedves, agyagos talaj tavaszra a kívántnál nagyobb mértékben, egészen a levegő kizárásával megtömörülhet, akkor annál inkább aggályosabb az azelőtt meg nem munkált erdei talajban az ültetőfészkeknek ősszel való egyszeri megművelése; pedig az Erdészeti Lapok folyó évi XIX. füzetében megjelent czikkben mondtak a legteljesebb elismerést érdemlik s én biztos vagyok benne, hogy a még oly szivós agyagtalajban ősszel vájt ültetőgödörök talaját a téli fagy porhanyóvá és ültetésre feltétlenül alkalmassá teszi s emellett az ültetőgödörben összegyűlt téli nedvesség a beültetett csemeték megeredését és üde fejlődését még száraz tavasz esetén is biztosítani fogja.

Különben ne mondjuk még ki az utolsó szót, az elméletileg jónak látszó tételt, melynek igazságát a mezőgazdaság terén már gyakorlati eredmények igazolják, ültessük át mi is a gyakorlati erdészeti talajába, ott neveljük, nyesegezzük s áldást hozó eredmények biztosítására növesztjük az életre hivatott kicsiny csemetét.

Főtörekvésünk legyen a lehető legtöbb, sok munkát és időt igénylő talajmunkát lehetőleg még az ősz folyamán elvégezni, hogy tavaszi vetéseinket és ültetéseinket minél korábban, akkor végezhesük, amikor a Campbell elvei szerint talajunkban konzervált téli nedvességet vetéseink és ültetéseink javára az utolsó cseppig biztosíthatjuk.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

MEGHIVÓ

az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére.

Az Országos Erdészeti Egyesület f. évi rendes közgyűlését december hó 11-én d. e. 10 órakor Budapesten, saját helyiségében (V., Alkotmány-u. 6. sz. II. emelet) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés az egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenységéről.

2. Tíz választmányi tag választása. A választmányból az alapszabályok értelmében kilépnek, de újból választhatók: Bittner Gusztáv, Csik Imre, Fekete Lajos, Havas József, nemeskéri Kiss Pál, Krajcsovics Béla, Lászlóffy Gábor, Máday Izidor, Osztroluczky Géza, Simon Gyula.

3. Jelentés az 1909. évi számadások megvizsgálásáról és az 1911. évi költségvetés megállapítása.

4. Jelentés a „Deák-Ferencz-alapítvány“ kamataiból kiírt pályázatok eredményéről és javaslat az 1911. évi kamatok hovatordítása iránt.

5. Indítványok a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

6. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Ily indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban bejelentendők.)

Van szerencsénk az Országos Erdészeti Egyesület t. tagjait felkérni, hogy a közgyűlésen minél számosabban megjelenni és tanácskozásainkon résztvenni sziveskedjenek.

Budapest, 1910. évi október hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

*

Ezen meghívóval kapcsolatosan azon t. tagtársainkat, akik a m. kir. államvasutak vonalain menetjegykedvezményre más alapon nem birnak jogosultsággal, felkérjük, hogy kedvezményes menet-

jegy váltására vonatkozó igazolvány megküldése végett levelező-lapon legkésőbb december hó 8-ig az alulírott titkári hivatalhoz fordulni sziveskedjenek.

A közgyűlést közös ebéd követi, melynek helyét magán a közgyűlésen fogjuk a t. tagok tudomására hozni.

Az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatala.

II.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának Budapest 1910 október hó 12-én tartott rendes üléséről.

Jelen voltak: dr. *Bedő* Albert alelnök, *Almásy* Andor, *Csik* Imre, *Dapsy* Frigyes, *Gaul* Károly, *Hoffmann* Antal, *Kádn* Károly, *Marosi* Ferencz, *Nagy* Károly, *Osztroluczky* Géza, *Péché* Kálmán, *Schmidt* Ferencz, *Sóltz* Gyula, *Téglás* Károly és *Tomcsányi* Gyula választmányi tagok, valamint az egyesület tisztikara.

Távolmaradásukat kimentették: *Bittner* Gusztáv, *Havas* József, *Hirsch* István, *Krajcsovits* Béla, *nemeskéri Kiss* Pál, *Kócsy* János, *Laitner* Elek, *Máday* Izidor, *Muzsnay* Géza, *Török* Gábor.

I. Dr. *Bedő* Albert alelnök az ülést megnyitván, élénk sajnálkozásának ad kifejezést afelett, hogy az egyesületi elnök ő excellenziáját gyengélkedése akadályozza a mai ülés vezetésében.

A jegyzőkönyv hitelesítésére *Osztroluczky* Géza és *Sóltz* Gyula választmányi tagokat kéri fel.

II. A pénztár forgalmáról a titkár a következő jelentéstterjeszti elő:
a bevétel f. évi január hó 1-től a mai napig ... 89.389 K 65 f,
a kiadás ugyanezen idő alatt ... 50.268 K 14 f.

Rendkívüli befizetések czimén a következő összegek folytak be a legutóbbi választmányi ülés óta:

Kötvényben tett alapítványok törlesztésére ... 623 K 50 f.

Gr. Tisza-Lajos-alap javára tett kötvény törlesztésére 49 K — f.

Az altiszti segélyalap javára ... 7 K 50 f.

Egyben jelenti a titkár, hogy a számadásvizsgáló bizottság a pénztárt f. hó 10-én váratlanul rovincsolta és a pénztári kezelést ez alkalommal teljesen rendben találta.

Tudomásul szolgál.

III. Az egyesület képviselőjében a nyár folyamán Nagy Károly főerdőtanácsos az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlésén, Török Gábor városi erdőmester pedig a Magyar Gazdaszövetség nyiregyházai gyűlésén vett részt. Ezenkívül képviseltette magát az egyesület a vidéki erdészeti egyesületek közgyűlésein.

Tudomásul vétetik.

IV. Tudomásul vétetik továbbá, hogy Szepes vármegyében újabb vidéki erdészeti egyesület alakult.

V. A földmivelésügyi miniszternek az 1911-ben Omszokban tervezett mezőgazdasági és erdészeti kiállításra vonatkozó értesítése szintén tudomásul szolgál.

VI. A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium értesítését, hogy a bükk-haszonfa kiviteli díjtételeit nem mérsékli, az igazgatóválasztmány egyelőre tudomásul veszi, de azzal a fentartással, hogy alkalmas időben ezzel a magyar erdőgazdaságra nagy fontosságú kívánsággal ismét előlép.

VII. A titkár bemutatja dr. Bühler tübingeni egyetemi tanár levelét, amely szerint az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi szövetsége által kezdeményezett erdészeti bibliográfiában a magyar erdészeti szakirodalom feldolgozása is tervbe van véve.

Ezen nyilatkozat alapján az igazgatóválasztmány a központi erdészeti kísérleti állomás javaslatához képest 5 év alatt fizetendő 2000 (kettőezer) korona hozzájárulást szavaz meg ezen bibliográfia céljaira azzal a fentartással, hogy ezen összeg folyósítása csak akkor kezdessék meg, ha a bibliográfia magyar részének ellátása iránt konkrét lépések történtek.

VIII. A földmivelésügyi minisztérium a vízjogról szóló 1885. évi XXIII. t.-cz. kiegészítéséről és módosításáról szóló törvénytervezetet küldött, melyet az igazgatóválasztmány Tomcsányi Gusztáv és Kócsy János vál. tagokból és Nagy Károly m. kir. erdőtanácsosból (Lugos) álló bizottságnak ad ki véleménynyilvánítás céljából.

IX. Fogassy Gyula rendes tagtól a következő indítvány érkezett be:

Az „ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról” intézkedő 1907. évi XIX. törvénycikk annyira zavaros, hogy ennek folytán a kerületi munkásbiztosító pénztárak és a munkaadók örökös harcban állanak.

Nem kívánom a tekintetes igazgató-választmányt untatni az egymásnak ellentmondó §-ok felsorolásával, s csupán az erdőgazdaságot érdeklő intézkedésekre akarom felhívni figyelmét.

Az idéztem törvénycikk 1. és 3. §-a felsorolja azon munkaköröket, amelyek alkalmazottjai baleset és betegség esetére biztosítandók.

Az 1-ső §-nak 12-ik pontja, a betegség esetére való biztosítást az erdei termeléssel összefüggő, mellékiparágakra; a törvény 3-ik §-ának 21. pontja pedig a balesetbiztosítást az *iparszerű* fa- és szénraktárakra és az *iparszerű* fatermelésre állapítja meg.

A törvény tehát maga disztíngvál és csupán az iparszerű fatermelésre állapítja meg a balesetre való biztosítás kötelezettségét. Logikusan gondolkozva, kell tehát lenni — amint hogy van is — nem iparszerű fatermelés is. Ez pedig nem lehet más, mint az erdőgazdaságból folyó fatermelés. Ha ez nem úgy volna, felesleges lenne az „iparszerű“ jelző használata.

S lépten-nyomon mégis azt tapasztaljuk, hogy a munkásbiztosító pénztárak a biztosításba minden favágó munkást be akarnak venni; s a biztosítást ezen év január havától már nemcsak balesetre, hanem betegség esetére is követelik.

Mínthogy én, a birtokos által, saját erdejében, saját felfogadott munkásaival, s határozott vágásforduló, vagy éppen gazdasági terv alapján eszközölt fatermelést iparszerű fatermelésnek el nem ismerem; s ebben ma már a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 7083/1910. sz. elvi határozata is megerősít, ezen oknál fogva tisztelettel indítványozom:

Mondja ki a tekintetes igazgató-választmány, hogy ezen, az erdőgazdaságot s az erdőbirtokost érdeklő kérdésben állást foglal; a kérdés *sürgős* tisztázása érdekében felír a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz, s ha szükséges, erre nézve feliratilag az egész kormányhoz fordul.

Véleményadás végett Vuk Gyula, Kaán Károly és Schmidt Ferencz vál. tagokból álló bizottságnak adatik ki.

X. Ostadal Jenő rendes tag indítványt tett a vasuti jegykedvezménynek a magánszolgálatban álló erdőtisztekre való kiterjesztése ügyében.

Az igazgató-választmány egyelőre megbizva a titkárt az erre vonatkozó információk beszerzésével.

XI. Az erdészeti terén szükségelt kereskedelmi ismereteket tárgyaló kézikönyvre kiírt pályázatra „elmélet és gyakorlat“ jelige alatt pályamű érkezett be, amelyet az igazgató-választmány megbírálás végett Téglás Károly és Kaán Károly vál. tagokból és Krippel Mórícz főiskolai tanárból álló bizottságnak ad ki.

XII. A f. é. közgyűlés idejét az igazgató-választmány december hó 11-ére, délelőtti 10 órára tűzi ki és a közgyűlés napirendjét a következőkben állapítja meg:

1. Jelentés az egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenységéről.

2. Tíz választmányi tag választása. A választmányból az alapszabályok értelmében kilépnek, de újból választhatók: Bittner Gusztáv, Csik Imre, Fekete Lajos, Havas József, nemeskéri Kiss Pál, Krajcsovics Béla, Lászlóffy Gábor, Máday Izidor, Osztroluczky Géza, Simon Gyula.

3. Jelentés az 1909. évi zárszámadás megvizsgálásáról és az 1911. évi költségvetés megállapítása.

4. Jelentés a Deák-Ferencz-alapítvány kamataiból kiirt pályázatok eredményéről és javaslat az 1911. évi kamatok hova fordítása iránt.

5. Indítványok a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

6. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában.

XIII. A Deák-Ferencz-alapítvány 1911. évi kamatainak hova fordítása iránt az igazgató-választmány azt a javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy azok, tekintettel a függőben lévő irodalmi pályázatok nagy számára, további rendelkezésig letétbe helyeztessenek.

XIV. A titkár jelenti, hogy a Horváth-Sándor-alapítvány hatodik jutalomdíja az év végével ismét kiadható s hogy az erre vonatkozó hirdetemény az Erdészeti Lapok legközelebbi számába felvétellett.

Tudomásul szolgál.

XV. A titkár javasolja, hogy az „Erdő“ című lapban a járási erdőőrök és erdőszolgák részére előfizető vármegyéknek biztosított azt a kedvezményt, hogy erdőőri pályázatokat e lapban díjmentesen közölhetnek, az egyesület szüntesse meg.

Az igazgató-választmány ettől eltérően úgy határoz, hogy a vármegyéket ettől a kedvezménytől nem fosztja meg, de a díjtalanul közlendő szöveg legnagyobb terjedelmét 15 garmond-sorban állapítja meg. Ily téren garmond-szedéssel el nem helyezhető hirdetések az elfoglalt többi tér után a rendes díjakat fizetik. Ez a rendelkezés 1911 január 1-ével lép életbe.

XVI. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesületnek alapítvány-tételére és a dunaharaszti parkszanatóriumnak ágybérletre vonatkozó ajánlatait az igazgató-választmány figyelembevehetőeknek nem találta.

XVII. Pellion Árpád m. kir. erdőmérnökgyakornoknak azt a kérelmét, hogy atyja, néhai Pellion Lajos alapító tagsági jogai reá ruháztassanak, az igazgató-választmány az alapszabályok értelmében teljesíti.

XVIII. Uj rendes tagokként felvétetnek: *Albrich* Gyula városi főerdész, aj. Orlovszky Gyula; *Göndör* Béla városi erdész, aj. Huszár Kornél; *Marschalko* Ferencz végzett erdőmérnökhallgató, aj. Zseleznyák Péter; *Papp* Gusztáv főiskolai tanársegéd, aj. Vadas Jenő és Roth Gyula; *Vass* József urad. alerdész, aj. Webel Elek.

K. m. f.

III.

FELHIVÁS

a Horváth Sándor-alapítvány jutalomdija ügyében.

A Országos Erdészeti Egyesület tulajdonát képező *Horváth-Sándor-alapítványnak kamataiból* a folyó évben a hatodik 1000 koronás jutalomdij ki lesz adható. Ezzel a jutalomdijjal alapszabályaink 156. szakasza szerint az egyesületnek oly tagja jutalmazandó, akinek munkássága az erdőgazdaság gyakorlati vagy tudományos művelése terén, így az erdőgazdaság gyakorlati intézése, a szakoktatás vagy szakirodalom terén, avagy az erdőgazdaság fejlődésére szintén kiható kísérletezés, föltalálás vagy felfedezések terén általánosságban vagy bizonyos ágazatra nézve sikeresnek és hasznosnak s ennél fogva elismerésre méltónak találhatik.

Az Országos Erdészeti Egyesület minden tagjának jogában állván kellően indokolt javaslatot tenni, hogy az elismerő jutalomra az egyesület tagjai közül kit tart legérdemesebbnek, van szerencsénk az egyesület tagjait tisztelettel felkérni, hogy e jogukkal élni és javaslatukat az egyesület elnökségéhez intézett levélben november hó 15-ig beküldeni sziveskednének.

Névtelen ajánlólevelek figyelemben nem részesülnek.

Az elismerő jutalmat az igazgató-választmány december hóban tartandó rendes ülésén az egyesületi tagok részéről jutalmazásra ajánlottak közül a legérdemesebbnek titkos szavazással itéli oda. Budapestén, 1910 október hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

IV.

FELHIVÁS

a „gr. Tisza Lajos“, a „Wagner Károly“, az „Erzsébet királyné“, a „Luczenbacher Pál alapítvány“-ból és a Faragó Béla-féle alapítványból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület fenn megnevezett öt jótékony alapítványából a folyó évi segélyek ez évi december hóban osztatnak ki. Az elsőnek a kamataiból az olyan önhibájukon kívül szorult helyzetbe jutott magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek nyerhetnek anyagi támogatást, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek első belépésüktől kezdve mostanáig legalább öt éven át tagjai voltak s mint ilyenek, tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A második alapítványból pedig az olyan erdőtisztai és erdőaltisztai özvegyek és árvák nyerhetnek segélyt, kiknek férje, illetőleg atyja az Országos Erdészeti Egyesületnek állandóan és szintén legalább öt éven át tagja volt és tagsági kötelezettségét teljesítette. A harmadik alapítvány segélyeért olyan elhalt magyar erdőtisztek árva leányai folyamodhatnak, kik az egyesületnek halálukig s szintén legalább öt évig tagjai voltak és tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A negyedik alapítványból hasonló feltételek mellett erdőtisztai özvegyek és árvák, az ötödikből erdőtisztek és altisztek árvái nyernek segélyt.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt **bélyegtelen** folyamodványaikat legkésőbb folyó évi november hó 10-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám, II. emelet) nyujtsák be.

A folyamodványban kitüntetendő: az élvezett fizetés vagy nyugdíj és nevelési pótlék összege, az összes gyermekek száma, kora és foglalkozása, nemkülönben az, hogy azok részesülnek-e máshonnan segélyben (alapítványi hely, ösztöndíj, állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segítő alap stb.).

A titkári hivatal.

FAKERESKEDELEM.

A volt horvát-szlavon határőrvidéki koros tölgyesek eladása.

A horvát-szlavon határőrvidék megszüntetése után keresztül-vezetett birtokrendezés alkalmával részint a horvát-szlavon határőrvidéki beruházási alap, részint a m. kir. kincstár és az egyes vagyonszövetkezetek birtokába jutott szávamenti világhírű koros tölgyesek értékesítése iránt ez évben is megtartott versenytárgyalások nagyobb részben már lezajlottak. Az elért eladási eredmények az egész vonalon minden várakozást felülmúltak, amennyiben még a silányabb minőségű tölgyfaanyaggal bíró vágásokért is felette kedvező vételárakat ajánlottak meg.

Az 1907. és 1908. években a tölgyfaüzletben beállott pangás, párosulva azzal, hogy az eladók az 1906. évben elért felette kedvező eredményen felbuzdulva, a vágások faanyagának becsértékét is erősen felcsigázták, a jelzett években eladásra bocsátott vágások faanyagának értékesítését teljesen megghiúsította.

Az 1909. év folyamán a tölgyfa kelendőségi viszonyai javultak, úgy hogy az 1909. év őszén történt tölgyfaeladások eredménye teljesen kielégítő volt. A múlt évi vágatási idény azonban a vágások faanyagának kitermelésére, de különösen a felette enyhe tél miatt a vágásokban kitermelt faáru kiszállítására oly kedvezőtlen volt, hogy a tél folyama alatt a vágásokból a közlekedési eszközökhöz alig szállítottak valamit. A múlt évi fatermésnek ez a bennrekedése a vágásban azt a félelmet ébresztette, hogy az ez évi vágások eladásához nem fűzhetők felette vérmes remények, annál kevésbé, mert a vevőnek nyers fűrészáruja a nyári kifuvározás miatt minőségében nagyon sokat veszített.

Ezt az aggodalmat a tények azonban nem igazolták. Már a favevők részéről az egyes vágásokban eszközölt tüzetes becslésekből arra lehetett következtetni, hogy az ez évi tölgyfaeladások a múlt évi kedvező eredményt is túl fogják szárnyalni és hogy ez évben nem marad egy vágás sem eladatlan. Ez a remény a vágások eladása alkalmával teljesen valóra is vált.

Az ez évi tölgyfaeladások sorát mint eddig is minden évben,

a bródi vagyonszűcség nyitotta meg. Ez a vagyonszűcség, melynek székhelye Vinkovcze, a katonai határőrvidék megszűntetése után a volt bródi határőrezred területén fekvő szávamenti koros tölgyesek egy kiváló részének lett a birtokosa, mely minőségre nézve kiválóbb, mint az ugyanazon határőrezred kerületében a m. kir. kincstár birtokába jutott erdők. A vagyonszűcség birtoka nem összefüggő erdőtest, hanem a volt határőrezred egyes községeinek határában terül el kisebb-nagyobb részletekben elszórva, miért is évenként több kisebb vágásterületen álló faanyagot bocsát eladás alá.

A nevezett vagyonszűcség ez évben 26, összesen 647·93 kat. hold kiterjedésű vágásterületen 12:146 tölgytörzset bocsátott eladásra s azok értékesítése iránt a versenytárgyalást f. évi szeptember hó 19-ére irta ki. A vágások becsértéke összesen 2,138.508 korona volt.

Az árverésen összesen 36 favásárló cég tett ajánlatot. A feladás eredménye az volt, hogy az összes eladásra került vágások vevőre akadtak és az előbb jelzett kikiáltási árral szemben összesen 2,843.418 korona vételár, tehát 704.910 korona, vagyis 32·9% felülfizetés éretett el. A tölgyműfának m^3 -je becsülve volt 37·96 koronára, az elért vételár pedig m^3 -ként 50·48 korona.

Az elért eredmény tehát felette kedvező volt.

A m. kir. kincstár részéről szeptember hó 28-án 12, összesen 716·69 kat. hold kiterjedésű vágásterületen álló 10.412 tölgy, 18 kőris, 2984 szil és 5617 más egyéb fanemű törzs került eladásra. Az eladás tárgyát képező faanyag becsértéke mint kikiáltási ár 1,425.739 korona volt. A versenytárgyalás alkalmával 33 ajánlat érkezett be, amelyek összehasonlításából kiderült, hogy az eladásra bocsátott összes vágások felette előnyösen keltek el, amennyiben a kikiáltási árral szemben 2,123.428 korona vételár s így 697.689 korona, vagyis 49% felülfizetés éretett el. Az eladásra került vágások tölgyműfájának m^3 -kénti becsértéke 31·30 korona volt, eladatott pedig 50·08 koronáért.

A kőris- és szilműfa m^3 -jeért 18·07 korona vételár éretett el, a vágások tűzifára becsült összes faanyagának m^3 -jeért végül mintegy 2·20 korona vételár éretett el tövön az erdőben.

Ezen tényleg nem várt kedvező eladási eredménynek az okát abban kell keresni, az uralkodó kedvező tölgyfakelendőségi

viszonyokon kívül, hogy a bródi vagyonszétválás árverése után még nagyon sok fakereskedő maradt erdő nélkül.

Mindennek dacára a m. kir. kincstár vágásainak eladásánál sem lett minden kívánság kielégítve, amennyiben sok nagyobb fakereskedő czég ezen a faeladáson sem fedezte faszükségletét, némelyike talán azért sem, hogy egész erejét a horvát-szlavon határőrvidéki beruházási alap javára kihatított szávamenti koros tölgyesekből még ez évben eladásra váró legkiválóbb vágásokra tartsa fenn.

A harmadik nagyobb és rendszeresen a legerősebb tölgyfaeladás f. évi október hó 11-én zajlott le Zágrábban, amennyiben ezen a napon került eladás alá a horvát-szlavon határőrvidéki beruházási alap kincseskamarájának, sajnos, már az *utolsó maradéka*. E maradék állott 8 összesen 516·31 kat. hold kiterjedésű vágás-területen álló 8984 tölgy-, 36 kőris-, 652 szil- és 1865 különféle fanemű törzsből, s ezen faanyagának a becserkéke mint kikiáltási ár 2,321.279 koronában volt megállapítva. A megtartott versenytárgyaláson összesen 18 fakereskedő czégtől érkezett be ajánlat, amelyek összehasonlításából kiderült, hogy az eladás tárgyát képező vágások mindegyike vevőre talált.

A jelzett becserkékel szemben összesen 3,247.604 korona vételár ajánlatot meg s így 926.325 korona, vagyis 40% felülfizetés éretett el. A tölgyműfa m^3 -je becserkéelve volt 47·54 koronára, az elért eladási ár m^3 -ként pedig 66·86 korona.

A kőris- és szilműfa m^3 -je becserkéelve volt 25 koronára. A kőris-, szil- és egyéb tűzifa eladási ára pedig 1·16 korona tövön az erdőben. A tölgyműfa kidolgozása után visszamaradó tűzifa nem képezte az eladás tárgyát, mert az már előbb taningyártásra külön adott el.

Amint előre látható volt, kiválóan előnyösen adatott el a horvát-szlavon határőrvidéki szávamenti koros tölgyesek ezen utolsó legkiválóbb maradéka is. Ezzel két évi kitermelés után a múlté lesznek a legszebb szlavoniai tölgyesek utolsó hirnökei is, amelyeknek faanyagával a világ fapiaczain a világ egyetlen tölgyfája sem volt képes versenyezni.

A most tárgyalt három nagyobb szlavoniai tölgyfaeladás után hátra van még, mint utolsó, a péterváradai vagyonszétválás részéről

a tulajdonát képező szávamenti koros tölgyesekből ez évi október hó 20-án eladásra bocsátott 6 összesen 496.472 koronára becsült favágás.

A lezajlott összes tölgyfaeladások kedvező eredményét tekintve, nem foroghat fenn kétség az iránt, hogy ezen tölgyfaeladásnak az eredménye is kedvező lesz.

Az eddig tartott tölgyfaeladások eredményével tehát különösen az eladók nagyon is meg lehetnek elégedve, most már a jövő tölgyfaeladások szintén kedvező eredményének elérhetése végett csak az kívánatos, hogy az egyes fakereskedői cégek azokban a kedvező feltételekben, amelyek alapján ajánlataikat megtették, ne csalódjanak és kötött üzleteik nyereséggel végződjenek, ami azon körülmény mellett, hogy a szlavoniai tölgynek a fapiaczon mily kereslete van és mily tekintélynek örvend és hogy belőle is, sajnos, minden esztendőben kevesebb fog kerülni a fapiacra, bizonyos remélhető is, ha csak megint valami előre nem látott rendkívüli esemény ezt a reményt meg nem hiúsítja.

Ezen alkalommal nem hagyhatom említés nélkül azt a körülményt, hogy az ez évi tölgyfaeladások kedvező eredményét részben annak is kell tulajdonítani, hogy az eladásra került vágások faanyagának becsértéke a tényleg felforgó eladhatási viszonyoknak megfelelően volt megállapítva és azért, mert a tölgyfakelendőségi viszonyok az utolsó időben javultak, nem volt a legvégső határig felcsigázva, mert ez az eljárás a legkedvezőbb fakelendőségi viszonyok mellett is elriasztja a vevőket.

Ha pedig valaki azt következteti, hogy azért, mert az egyes vágásokért nagyobb %-nyi tulfizetés éretett el, a vágás becsértéke alacsonyán lett tartva, az téved, az az itteni tölgyfaeladási viszonyokat teljesen nem ismeri. Végigtekintve a benyújtott ajánlatokon, feltűnik, hogy a vevő ajánlata többnyire messzre túlhaladja a többi, egymástól kevésbé eltérő ajánlatokat. A vevő céljainak éppen az illető vágásterület felett megkülönböztetően s ezért ajánlhatott többet, mint versenytársai.

Ezek a körülmények azonban a vágások faanyagának felbecslésénél számításba nem vehetők, mert nem ismerjük az egyes favevőknek különleges céljait.

A lezajlott tölgyfaeladások kedvező eredménye végül arra is

enged következtetni, hogy a m. kir. kincstár, a még értékesítésre váró szlavoniai szávamenti koros tölgyeseit évről-évre előnyösebben fogja eladhatni és alighanem következik be az a jóslat, hogy az utolsó szlavoniai tölgy lesz a legdrágább. *Bokor Róbert.*

A Máv. talpfaárverése október 20-án zajlott le és nagy meglepetéseket hozott. A kiírt mennyiséget sokszorososan tulkinálták, amennyiben a 300.000 darabot tevő szükséglettel szemben körülbelül 1,400.000 darabot ajánlottak fel. Az árak között rendkívül nagy különbségek voltak, ami arra vezethető vissza, hogy *a régi talpfakészletek tulajdonosai minden áron voltak kénytelenek a talpfát eladni, míg az ujabban termelt áru még egyelőre raktáron maradhat.* A Máv. a 2·20 hosszú 14 cm magas talpfákat 2 K-ig, a 16 cm magas talpfákat 2·65 K-ig menő árak mellett fedezheti, oly árak ezek, melyek még az előállítási költségeket sem fedezik, nem hogy a fáért is maradna valami. A készletek még körülbelül 1 millió darabra becsülhetők s így a II. rangú talpfatermelés még hosszú ideig fogja megsínyleni a már két év óta tartó válságot. Normál talpfában egyáltalában nincs szükséglet s így e téren sem remélhető javulás.

Faarverési eredmények. A péterváradai vagyonköztség október 20-án megtartott árverésén a 496.472 K-ra becsült tölgyfát 731.512 K-ért adták el. Az elért tulfizetés 47%. A Draganovecz I. és II. erdőrészt, a Gjepus és Karakusa erdőt Schlesinger Illés vette meg 108.913, illetőleg 148.913, 118.913 és 38.913 K-ért. A Lupanje erdőt M-Drach jun. bécsi cég vette meg 138.083 K-ért, míg a Radjenovce erdőt Grünvald Salamon paksi fakereskedő vette meg 177.777 K-ért. A *turopoljei* nemesi birtokosság 1,300.000 K-ra becsült erdejét a zágrábi *Deutsch Fülöp fiai cég* vette meg 1,300.700 K-ért.

A boszniai kincstári faárveréseket, melyeket a november hó folyamára tűztek ki, az országos kormány az érdekeltség közbe lépése folytán december 1. és 21-ike között fogja megtartani és így az érdekeltségnek módot nyújt az erdők megtekintésére. Az árverések elhalasztására a kormány nem volt hajlandó, mert a magyar és osztrák fatermelők érdekeit a boszniai fának piacra vetése folytán nem látta veszélyeztetve.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

KIMUTATÁS

az erdőbirtokosok által az 1910. év őszen eladásra bejelentett erdei fagyvakról.

Folyószám	A birtokos		Az eladható fagyvak		
	neve	lakása (vasuti állomás, utolsó posta)	mennyisége	eladási egységár	
				K	f
<i>I. Luczfenyő.</i>					
1.	Körmöczbánya város	Alsóstubnya v. állomás	112 kg	3	—
<i>II. Erdeifenyő.</i>					
2.	Gróf Károlyi Lajos uradalma	Stomfa	60 "	4	60
<i>III. Kocsányos tölgy.</i>					
3.	Csanádi káptalan	Temesságh	100 hl	—	— ¹⁾
4.	Makkosjányosi község	Beregszász v. állomás	50 "	3	—
5.	Nagyút	" " "	70 "	3	—
6.	Vári	" " "	60 "	3	—
7.	Tarpa	" " "	100 "	3	—
8.	Nagybereg	" " "	4000 "	3	—
9.	Beregnifalu	" " "	800 "	3	—
10.	Makarja	Munkács v. állomás	25 "	3	—
11.	Ramacsafalva	" " "	20 "	3	—
12.	Drágabártfalva	" " "	25 "	3	—
13.	Guti volt urbéresek községe	Beregszász v. állomás	120 "	3	—
14.	Gelencsi volt urbéresek	" " "	15 "	3	—
15.	Medenczei " "	" " "	20 "	3	—
16.	Gorondi " "	Gorond, Mezőterebes	70 "	3	—
17.	Izsnyétei " "	" " "	100 "	3	—
18.	Ledényi uradalom	Ledény, Hont várm.	15 "	8—10	— ²⁾
19.	Segesvár város	Segesvár v. állomás	20 "	10	—
<i>IV. Kocsánytalan tölgy.</i>					
20.	Kisida község	Kisida (Abauj-Torna)	10 "	9	—
21.	Segesvár város	Segesvár v. állomás	20 "	10	—
<i>V. Csértölgy.</i>					
22.	Lajos bajor hg. k. f. erdőhiv.	Sárvár	1500 "	10	— ³⁾
23.	M. k. közalapítványerdőgond.	Vágapátfalva	20 "	8	—
<i>VI. Amerikai dió.</i>					
24.	Kalocsai érseki uradalom	Kalocsa	10 "	7	— ⁴⁾
25.	Gr. Breuner urad. erdőhivatal	Zseliz	15 q	25—35	—
26.	Frígyes kir. herceg uradalma	Főherceglak, Dályok és Majsza	800 hl	7	— ⁵⁾
<i>VII. Amerikai kőris.</i>					
27.	Zenta város	Zenta	1000 kg	2	—
28.	Mohol község	Mohol	1000 "	2	50 ⁶⁾
29.	Magyarkanizsa város	Magyarkanizsa	2000 "	3	40 ⁶⁾
30.	Ujvidék sz. kir. város	Ujvidék	100 "	2	50 ⁶⁾

¹⁾ Ár nem közöltetett. — ²⁾ Kocsányos, kocsánytalan és csértölgy vegyes. — ³⁾ Sárvár, Káld és Pornóapáti községekben. — ⁴⁾ Vasutállomáson. Zsákok önköltségen. — ⁵⁾ Baranyavári vasuti állomásra szállítva. — ⁶⁾ Csomagolva vasuti állomáson.

KÜLÖNFÉLÉK.

A tölgylisztharmat végzetes pusztításáról kapunk hírt Horvátországból. Thurn-Taxis herczeg lekeniki uradalmában (Zágráb m.) a koros tölgytörzsek 200 *ha* területen kiszáradtak és a szomszédos községek területén állítólag több mint 1000 *ha*-on hasonló jelenség tapasztalható. Ez a kevés kalamitással járó lombfagyasztásban szinte páratlanul álló károsítás. Az elszáradt faállományokat ki kell használni, de azonfelül a kevésbé sérültek közül is számos kiszáradt törzset kell kivágni.

A károsítás mindenféle koru faállományokra kiterjed. A fiatal faállományok a gyökérig kiszáradtak, az idősebbeken a korona alsó részei itt-ott még zöldek, a törzs és a korona felső része ellenben teljesen elhalt. Az elhalt fa gyorsan bomlik, és oly külsőt nyer, mintha megfőtt volna. Az elhaló fában sok rovar telepszik meg.

Legtöbbet az erdő szélei szenvedtek, tiszta állományok többet, mint vegyesek.

A baj oka azonban nem kizáróan a lisztharmat, amely az eddigi tapasztalat szerint a teljesen kifejlődött leveleket, bár erősen károsítja, még sem pusztítja el. Minthogy a lisztharmat nagymértékben csak június hó közepén, a levelek kifejlődése után lép fel, rendes körülmények között csak a június végi másodhajtásokat ölheti meg, a többieket ellenben csak beteggé teszi. A növedékbeli veszteség így is nagy, de egész faállományok elhalását a lisztharmat egymagában mégsem okozhatja. Ha ez a fenn leirt esetben mégis megtörtént, úgy ez annak a körülménynek köszönhető, hogy a kérdéses erdőt az előző két évben a *Porthesia chrysorrhoea* és néhány társának hernyói rágták. A hernyók a múlt évben, június hó elején, teljesen megfosztották a tölgyeket lombjuktól. A tölgy ismert nagy visszaszerzőképessége következtében csakhamar új levelek képződtek, ezeket azonban rögtön ellepte és tönkre is tette a lisztharmat. Az előző évi hernyórágás által már elgyöngített törzsek a folyó évben a kétszeri lombvesztést el nem bírták, harmadszor már nem bírtak kihajtani. Megakadt a transzpiráció, nedvtorlódás állott be és a törzsek elhaltak. A katasztrófát tehát a hernyók és a lisztharmat együttműködése okozta.

Sodronyhuzal használata esemetekerti és erdőszítési munkáknál. Valószínűnek tartom, hogy a sodronyhuzal kitűzési és

kijelölési munkáknál már több erdőgazdaságban alkalmazásban áll; de azért úgy hiszem, nem végzek felesleges munkát, ha a szakemberek szélesebb körének figyelmét annak előnyeire felhivom.

A gyakorlatban általánosan tapasztaljuk, hogy a csemetekerti, ültetési stb. munkáknál alkalmazásban álló kenderből készült, ugynevezett ültető zsinórok gyorsan kopnak, szakadoznak s aránylag rövid idő alatt használhatatlanná válnak, azonkívül nedves időben, avagy nyirkos talajon (pedig a munkák legnagyobb része ilyen körülmények között végzendő) sok nedvességet vesznek fel, miáltal súlyuk megkétszereződik, tehát használatukhoz nagyobb erő kifejtés kívánatik, ami végeredményében nagyobb kiadásban nyer kifejezést.

Azonkívül a kenderzsinór beszerzési ára elég magas s annak állandó jókarbantartása jelentékeny összeget emészt fel.

Végre csak mellesleg említem fel azt a körülményt, hogy az állami erdőgazdaságokban a kenderzsinór rendszerint mint leltári tárgy szerepel s a romlás igazolása, a leiratás keresztülvitele, az újból beszerzettnek leltárba való felvétele sok alkalmatlanságot okoz a tisztviselőnek.

A fenti hátrányokat elkerülendő, módot kerestem a kenderzsinór pótlására s így jutottam el anélkül, hogy ezt másutt láttam volna, ezelőtt nyolcz évvel a sodronyhuzal használatához. Az első próba után a kenderzsinór használatát azonnal beszüntettem.

A kettő összehasonlításából a következőket találtam:

1. Sodronnyal 300 *m* hosszú, teljesen egyenes sorokat is lehet gyorsan és pontosan kijelölni, míg a kenderzsinórt már 100 méterre sem lehet eléggé kifeszíteni s egyáltalán nehezebb vele az elbánás s a sorok elhajlásokat mutatnak.

Megjegyzem, hogy a sorok egyenessége a kezelésem alatt állott 30 kat. holdas csemetekertben nemcsak szépészeti érzékből kifolyólag volt kívánatos, hanem főleg azért, mert a kiemelés a Török-féle fogatos ekével eszközöltetett, mely az egyenestől való eltérésnél nehezen volt vezethető s így a gyökereknek szabálytalan elvágásán kívül a csemeték letaposása által a lovak is jelentékeny kárt okoztak volna.

2. 100 *m* hosszú kenderzsinór súlya 2.4—2.5 *kg*, ára 12 K, míg ugyanolyan hosszú 1.6 *mm* vastag 16-os számú lágyított sodrony 1.6 *kg* nehéz és ára csak 75 fillér. A sodronynak beszer-

zési ára a kenderzsinóréval szemben tehát oly csekély, hogy általános használatbavétel esetén igen jelentékeny megtakarítás volna elérhető.

3. A kifeszített sodronyhuzal mentén a hornyokat Tomcsányi-féle, vagy más hasonló kis kapával gyorsan lehet készíteni, mert a munkásnak nem kell vigyáznia, hogy a sodronyt meg ne érintse, azt meg ne sértse, míg a kenderzsinór a legnagyobb elővigyázat mellett is megsérül.

4. A sodronyhuzal, ha a rozsdá ellen megóvjuk s különösen a czinkezett sodrony igen sokáig eltart s ha esetleg el is szakad, drótfogóval ismét igen könnyen összeköthető.

Ezzel szemben a kenderzsinór nem elég tartós, könnyen megsérül, elszakad s összecsomózva már nem jól feszíthető.

5. Mint egyszerű anyagot, a sodronyt leltárba nem kell venni és minden falusi kereskedőnél kapható, míg a kenderzsinórt rendelés útján lehet beszerezni.

6. Ha a sodronyhuzal elszakadozott, vagy már erősen rozsdás, még mindig veszteség nélkül csemetecsomagolásra vagy más czélokra elhasználható, úgy hogy tulajdonképen a sodrony kijelölési czélokra teljesen költségmentesen is használható.

A sodrony gyakorlati használatánál a következőket javaslom:

1. Sodronyhuzalnak kijelölési czélokra igen jól használható a közönséges lágyított huzal is, a czinkezett huzal azonban a rozsdának jobban ellenáll.

Kisebb, 100 *m*-ig terjedő távolságra a 14-es számú 1.4 *mm* vastag, nagyobb távolságra, 300 *m*-ig pedig a 16-os számú 1.6 *mm* vastag sodrony teljesen elegendő.

Használat után a sodrony a rozsdaképződés megakadályozása végett megtisztítandó és beolajozandó.

2. A csemetekertekben a sodrony, úgy ahogy a kereskedésből kikerül, minden jelzés nélkül használható a sorok kitűzéséhez, a főkövetelmény az, hogy lágyított legyen. A sorok egymástól való távolsága két egyenlő hosszú fapálczikával vagy mérőszalaggal jelölhető ki.

3. Erdősítéseknel ellenben a sodronyhuzalt a kívánt beosztások helyén élénkszinű olajfestékekkel mázoljuk körül s ha az jól rászáradt, huzamosabb ideig eltart.

4. A huzal két vége, éppen úgy mint a kenderzsinóré, egy-egy hegyesvégü, 1 m hosszú erős karóra erősítendő használat alatt és megtisztogatása és beolajozása után lazán alulról fölfelé és felülről lefelé kerülékes alakban gombolyítandó fel mind a két karóra.

A sodrony rozstda ellen eléggé megóvható úgy is, ha használat után tűz felett jól kiszáritjuk s száraz helyre teszszük.

Dercsényi Károly.

Erdőgazdaság és vizgazdaság Amerikában. Az a kalózpolitika, amely Amerika közéletében és gazdasági fejlődésében a nemzeti javak lelkiismeretlen elherdálását idézte elő, s melynek megdöbbentő tanulságai ma már mind érezhetőbbé válnak, végre fölrázta bűnös közönyéből a nemzetet s nagyszabású reformok útját törte meg, mely mindenekelőtt a statisztika segítségével igyekszik megállapítani az Egyesült-Államok vagyommérlegét s az eddigi gazdasági rendszer által okozott mérhetlen károkat s a statisztika adatai valóban megdöbbentők, az abban kifejezett számok tanulságokkal birnak reánk nézve is.

Csupán az erdőégések egy félszázad óta évente több mint 50 millió dollár kárt okoztak Amerikának. 1908-ban az Egyesült-Államok északi erdőrészében pusztított tüzek 270,000.000 dollár értéket emésztettek föl.

Ma Amerika évi vágatása mintegy 20 milliárd köbláb. H. Stanley Bristol számítása szerint ennek fele forgács, fűrészpor és hulladék alakjában megy veszendőbe, mielőtt a fa piacra érne. Hogy az erdőállomány lépést tarthasson e rendkívüli veszteségekkel, legalább holdankénti harmincz köbláb növedékre volna szüksége, holott a természetes növedék kevesebb, mint holdanként tíz köbláb. Könnyű ebből kiszámítani azt a romlást, amelyben Amerika vakon rohan.

De tekintsük a dolgot más oldalról is. 1880 és 1890 között az Egyesült-Államok népessége 52%-kal szaporodott, ellenben a levágott fa mennyisége 94%-kal. Európában ma fejenként 60 lábat fogyasztanak, Amerikában ellenben majdnem 400-at, tehát annak hétszeresét.

De tudjuk, hogy a fa pusztulása egymagában még nem egyetlen és kizárólagos következménye az erdők irtásának. Másfelől ott

van a vízáradások által okozott rengeteg gazdasági kár. A víz folyását és tömegét az erdő forrásai szabályozzák. Pusztítsuk ki a fákat s az eredmény kormányozhatatlan folyamrendszer lesz duló vízáradásokkal az esős évszakban, az aszály idején pedig kiszáradt vagy sekély vízi mederrel. Nemcsak az élet- és vagyonszükség szaporodik óriási arányokban ennek folytán, hanem minden áradat a völgyek termőhumuszát is magával sodorja s a folyam iszapfenekébe temeti vagy a tengerbe hordva, veszedelmes torlásokot képez ott. De ez még csak az érem egyik oldala, melynek jelentősége messze eltörpül a jövő egy óriási fontosságú problémájával, a vizerő kihasználásával szemben. Ameddig kőszén még elegendő mértékben áll rendelkezésünkre, addig a vizerő szüksége nem oly érezhető. De mi lesz akkor, ha a kőszén is kifogy, erdőink is elpusztulnak, a folyammedreink is kiszáradnak? Hogy ennek lehetősége a legkomolyabban fennáll és fenyeget, Amerikában senki előtt sem lehet ma kétséges. Amerikában a szénbányászat veszteségét a nem helyesen űzött bányakihasználás folytán 40—70%-ra becsülik, amely veszteség nagyobb része a leggazdagabb erek mohó kizsákmányolása s a szegényebb erek parlagon hagyása folytán áll elő. Sőt Carnegie még sötétebben látja a helyzetet, mert szerinte csupán 1896 és 1906 között több mint három milliárd tonna kőszén fecsérletetett így el. Amerikai módszernek hívják ugyan a kimunkált tárnáknak vízzel kevert salakkal, porondal stb. való megtöltését, hogy aztán később, ha ez a tömeg megkeményedik, a munkások visszamehessenek az elhagyott helyekre s kidolgozassák az otthagyt szénrétegeket. Ezt az amerikai találmányt azonban, melyet Németországban szélteben alkalmaznak, ép az Egyesült-Államokban nem követik, úgy hogy 7 milliárd 500 millió tonna évi kőszéntermelés mellett Carnegie 9 milliárd tonnára becsüli azt szénmennyiséget, mely a tárnákban visszamaradt, amelyet ma már csak rendkívüli költséggel és veszélylyel lehetne kibányászni, úgy hogy mindez teljes valószínűséget szolgáltat az Egyesült Észak-amerikai Államok geológiai főfelügyelője, Cochrane ama föltevésének, hogy Amerika szénkészlete nem tart már egy századig.

De ha a kőszén kimerülése már a közeljövőben fenyeget, ha Franciaország máris nagy mélységekben kénytelen kutatni érte, Anglia pedig a tenger alatt keresi, akkor rá kell mielőbb térnünk

a vízierő kihasználására áramfejlesztési célokra s ezen a téren ismét az erdőgazdaság van hivatva fontos feladatokra. Ezért látjuk, hogy Amerikában Pinchot erdészeti főfelügyelő áll annak az érelyes akciónak az élén, mely határt akar szabni a vízművek monopoliumszerű és könnyelmű adományozásainak magánosok és hatalmas tőketársulások részére. Az az impozáns mozgalom, amely az Egyesült-Államok erdészeti hivatalából indult ki ebben az irányban, s melynek éle egyenesen a jelenlegi kormány ellen irányul, megérdemli, hogy közelebbi megvilágítást nyerjen módjaiban és eszközeiben, mert a reális erdőgazdasági politika egy új etappéját jelenti.

Amerika erdészeti hivatala, melynek élén 1909-ig Grifford Pinchot állt, szoros összeköttetést tartott fenn a „General Land Office“-szal is, melynek vezetője, Richard Achilles Ballinger, Taft elnöksége alatt belügyminiszter lett. Rooseveltnagy terveit, melyek Amerika természeti kincseinek védelmére irányultak, senki sem támogatta odaadóbban, mint Pinchot, Ballingernek kormányra jutása azonban ezt a nagyszabású programot egyidőre visszavetette a megvalósulás útján, a közérdek fölött mindinkább a magánérdekek kezdtek újra érvényesülni az Egyesült-Államok politikájában s a Ballingerrel nyílt összeütközésbe jutott Pinchot egyáltalán nem tett lakatot a szájára s a spokanei, a denveri és seattlei erdészeti és vízügyi kongresszusokon éles szavakban kelt ki a Ballinger által képviselt Taft-kormány politikája ellen, mely semmivé tette a Rooseveltnagy akciójához fűzött legszebb reményeket.

Nyíltan leleplezte Pinchot különösen az Amerika folyamai és vizeséi kihasználására alakult nagy monopolisztikus vállalatoknak üzelmeit, melyek lehetetlenné teszik minden időkre, hogy Amerika a jövőben olcsó ipari motorerőhöz jusson. Bizonyos az, hogy a vízierő-koncesszióknak magánosok részére történő adományozásai egy minden eddiginél hatalmasabb tröszt keletkezésére nyújtanak lehetőséget, mely monopoliúmával kizsákmányolva a konjunkturákat, az Egyesült-Államok egész gazdasági életét végzetes rázkódással fenyegetheti. Ez a megfontolás birta rá Rooseveltnagy, hogy annak idején megtagadja hozzájárulását oly állami területek elidegenítéséhez, a magánosok kezére való átjártásához, amelyek vízierőüzemhez való berendezésre alkalmas vízfolyásokkal birnak. Roose-

veltnek ezt az intézkedését azonban Ballinger megghiusította az alatt az ürügy alatt, hogy az törvénytelen. Az emiatt támadt viszály mind élesebb és okosabb alakban veti fel most Amerika közéletében a természetes vizek kisajátításának problémáját, melynél mig egyfelől az erdészeti hatóságok az állami erdőterületek „Dominium emanens“ jellegére való hivatkozással igyekeznek a közös szempontját megóvni, másfelől az összeütközések egész sorára van még kilátás a földművelésügyi kormány erdészeti hatóságának erdőpolitikája és a belügyi kormány Ballinger által képviselt politikája közt, melynek következtében a jeles Grifford Pinchot máris elhagyta hivatalát.

V. S.

Tiszafa a Délkeleti Határkarpátokban. A tiszafa (*Taxus baccata*) előfordulásáról két adatom van. A kezelésem alatt álló retyezáthegységi negyvenezerholdas havasterületen most a „Boresku“ erdőrészen mintegy 1500 m tengerszin fölötti magasságban elegyetlen luczfenyőerdőben a favágók találtak egy példányt, melyet, sajnos, ki is vágtek. Kora, amennyiben hozzávetőleg megállapítható volt, 120 esztendő, egész magassága alig volt több két méternél, a leguruló hólavínak törzsét erősen megsértették, ezért részben korhadásos volt.

Ugyancsak a petrillai „Sterminosu“ uradalmi erdőrészen van egy példány tiszafa, melyet a pásztorok évenként felkeresnek, hogy ágaitól megfoszszák. Erős reprodukáló képessége folytán a tő évenként kihajt.

Egyéb adatról a tiszafa előfordulásáról a Délkeleti Határkarpátokban nincs tudomásunk.

Barthos Gyula.

Halálozás. *Schlachta* László m. k. főerdőmérnök, Máramaros megye törvényhatósági bizottsági tagja, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, mult hó-17 Budapesten hirtelen elhunyt. A jeles tisztviselő régebben Selmeczbányán az erdőhasználati tanszék asszisztense volt s jelenleg mint főnökhelyettes szolgált a bustyaházai m. k. erdőhivatalnál. Utközben történt váratlan elhunyt általános részvételt keltett.

Kass Ede ny. m. k. erdészeti számvivő, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, mult hó 4-én Modorban, életének 75. évében elhunyt.

Béke hamvaikra!

Az Erdészeti Zsebnaptár 1911. évi XXX. évfolyama megjelent. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.). Ára az egyesület tagjainak 2 K, másoknak 3 K. Vidékre 2 K 45 f, illetőleg 3 K 45 f előzetes beküldése ellenében bérmentve szállítatik. Az utánvételes szállítás nagy portóköltéssel jár.

Ő felsége arcképe, amelyet az Országos Erdészeti Egyesület a közgyűlési termében lévő Stettka-féle olajfestmény reprodukciójaként árusított, második kiadásában is teljesen elfogyott. Ujabb kiadás rendezése nincsen tervbe véve.

A Köztelek Olesó Könyvtára című népszerű gazdasági irodalmi vállalat, amely az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadványaként Buday Barna szerkesztésében és a Pátria irodalmi vállalat bizományában jelenik meg, újabban ismét több jeles kis szakmunkával gazdagította népszerű gazdasági szakirodalmunkat. Minden további ajánlás helyett ide iktatjuk azok czimeit:

Kerpely Kálmán: A műtrágyák helyes alkalmazása. (Ára 50 f.)

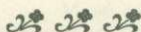
Dorner Béla: Sertésenyésztés. (Ára 50 f.)

Ifj. Sporzon Pál: A kiscgazda mezőgazdasági gépei. (Ára 1 K.)

Roesler Károly: Kapásnövények termesztése. (Ára 50 f.)

Cselkó István: Fejőstehenek okszerű takarmányozása és borjufelnevelés. (Ára 50 f.)

Magyar Földműves Naptára 1911. (Ára 50 f.)

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtszti létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A branyicskai és marosillyei uradalom erdészeti és mezőgazdasági teendőinek vezetésével megbízott *Csató Pál* főerdész báró Jósika Sámuel főerdőmérnöké léptette elő.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Bekény Aladár* m. kir. erdőtanácsost Zsarnóczárról Ungvárra helyezte át s megbízta az ungvári főerdőhivatal vezetésével.

*

A magyar királyi földmivelésügyi miniszter *Somkereki* Gusztáv m. kir. erdőtanácsost sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett állandó nyugalomba helyezte.

*

A magyar királyi földmivelésügyi miniszter *Precup* Győző magyar királyi segéderdőmérnök állásáról történt lemondását elfogadta.

YALITVÁSOK ES KIVÜNTETSEK AN ENDRSEITI
SVOIGALAT KÖRÉBŐI

Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi XXI. füzetének HIRDETÉSEI.

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

BÓRA-rendszerü szab. asztallapos és hosszfa-szállító kocsi és csoportfék rendszere.

Gyakorlati tények alapján bebizonyult, hogy azon iparvasuti alvázak kocsirendszerei, melyeknél az ütközők és fékező-állványok az alvázakra vannak szerelve, a legéletveszélyesebb és legdrágább üzemet nyújtják. Az ily kocsikkal lebonyolított üzemnél, a felelőssé tett üzemtulajdonos, vagy üzem-

vezető sohasem tudhatja, mely pillanatban fordulhat elő halálos kimenetelű baleset, amiért a törvény a rossz kocsirendszer helyett, őt teszi felelőssé.

Iparvasutaknál eddig a különféle üzemigények folytán, ezen elavult, torzrendszerü kocsikat nem tudták elkerülni. Míg most már a **Bóra**-féle Európaszerte ismert és alkalmazásban lévő, mindenütt kitűnően bevált alvázak kocsii- és fékrendszerekkel, azok az összes üzemágaknál kiküszöbölhetők.

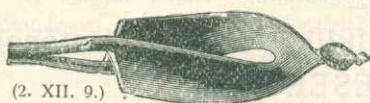
Minden üzemtulajdonos érdeke azt kívánja, hogy a már meglévő régi és rosszrendszerü kocsijait **Bóra**-rendszerre alakíttassa át. Új kocsik beszerzésénél pedig a régi rendszerüt még ingyen se fogadja el, mert azok drága üzemük folytán, ugyis többszörösen megfizettetnék magukat.

A régi rendszerüeknek **Bóra**-rendszerüvé való átalakítási költsége 1 év alatt, a teljeseen új kocsik beszerzési ára pedig 3—4 év alatt — az üzemnél elért megtakarításokból — amortizálódik.

Aki a régi rendszerek hátrányait kikerülni s a **Bóra**-rendszerek előnyeit üzeménél kihasználni akarja, olvassa el ismertető leírásomat, melyet kívánatra megküldök, hogy megismerhessék azon körülményeket, melyektől személyzetük életbiztonsága és üzemük anyagi eredménye függ.

(1. XXIV. 9.)

BÓRA ELEMÉR, Gurahoncz, Arad megye.

(2. XII. 9.)

Prospektus
díj al-nul.**E. Jasmin, Hamburg 30. el. Lehmweg 30. Deutschland.**

Uj földfűrő. 15 szabadalom. Legmagasabb ki-
tűntetések. Gyorsan, könnyen és
megbízhatóan dolgozik. Földmunkálatokra, furák-
sokra, talaivizsgálatokra, ültet s're, rudak és osz-
lopok állítására és sok más célra. Fűrők 60—400
mm átm. Nagy munkamegtakarítás. Olcsó árak.

(3. IX. 7.)

Faeladás. 115514. sz. — A boszniai és hercegovinai országos kormány Kluč erdőgondnokság határában fekvő Klekovača (Srnetica) nevű erdőterületéről 3000 (háromezer) bükk törzset, 55 cm mellmagassági vastagságtól (kéreggel együtt mérve) fölfelé, tővön, versenytárgyalás útján elad.

Ezen bükk törzsek a természetben 1—3000. folyó számokkal vannak megjelölve. Köbtartalmuk hozzávetőlegesen 7265 m³ hasznifára és 7615 m³ tűzifára van becsülve.

Az egy koronás boszniai bélyeggel és 1200 K bánatpénzzel ellátott, a törzsenkénti árajánlatot tartalmazó írásbeli zárt ajánlatok, melyeknek az eladásra kiírt összes törzsek számára kell szólni, legkésőbb 1910. évi november hó 19-én délelőtt 10 óráig az országos kormánytól nyújtandók be.

Az erre vonatkozó részletes hirdetemény, valamint az ajánlati minta és a versenytárgyalási feltételek az országos kormánytól Sarajevóban megtekinthetők, hol kívánatra szóbeli tájékoztatások is adatnak.

(5. III. 3.)

Bosznia és Hercegovina országos kormánya.

Telefon 135—16.	<p>Minden- nemű valamint</p> <p>rönkfát és faanyagot, nyersfabotokat</p> <p>HANDEL I.</p> <p>BUDAPEST, V., MÉRLEG-U. 2. (Gresham-palota).</p> <p>Erdőket, faanyagokat kívánatra megtekin- (7. XXIV. 2.)</p>	Telefon 135—16.
Sürgöny- czim: „Handellus“		Sürgöny- czim: „Handellus“

Tölgymakk. 125 métermázsa kocsánytalan tölgymakk *Quercus seniliflora* és 75 métermázsa kocsányos tölgymakk *Quercus pedunculata* jó csiraképes minőségben megvételre kerestetik.

Ajánlatok *Junghans E. erdőgondnoksága czimére Lunkaszprrie, u. p. Dobrest, Bihar megye intézendők.* (8. II. 2.)

Kitünő minőségű **kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot,**
 ..... kitünő csiraképességű .....

tülelevelü, lomblevelü gyümölcsmagvakat.
 Több millió saját nevelésü **tülelevelü, lomblevelü csemetét, :: diszfát, :: sorfát, gyümölcsvadonczot** párosításhoz. **Csicsókát, vadgesztenyét** vadetetésre szállit:

FARAGÓ BÉLA CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI
 ;; UDVARI SZÁLLITÓ,
ZALAEGERSZEG.

☛ **Árjegyzéket szivesen küldök!** ☛
 (4. IV. 3.)

Pályázati hirdetmény. A gróf Schönborn-Buchheim Frigyes Károly munkácsi és szentmiklósi uradalmak alulirott igazgatósága egy erdőgyakornoki állásra pályázatot hirdet.

Az erdőgyakornok évi fizetése 1400 K, természetbeni lakás vagy 200 K lakbér, 12 ürméter tűzifa a házhoz szállitva és a külső szolgálatnál megfelelő ellátás.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a selmeczbányai erdészeti főiskola bevégzését igazoló leczkekönyvvel felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket folyó évi november hó végéig alulirt uradalmi igazgatósághoz Munkácsra nyujtsák be.

Munkács, 1910. évi október hó 10-én.

(10. II. 1.)

Uradalmi igazgatóság.

Uri ruhák készítéséhez való
JÓ BRÜNNI POSZTÓT ÉS LODENT

legjutányosabb gyári áron szállít

ETZLER és DOSTAL, Brünn

 Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dus mintagyűjtemény az őszi és téli évszakra, megtekintésre bérmentve.

Magyar levelezés.

(6. VI. 3.)

Pályázati hirdetés. 617/1910. sz. — Sopron vármegye tekintetes közigazgatási erdészeti bizottságának megbízása alapján az ágfalvi és nagyczenki kerületi erdőőri állásra 800 korona évi fizetéssel ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak az erdőőri állásra 24 évet betöltött és 35 évnél nem idősebb okleveles erdőőrök.

A folyamodók kérvényei sajátkezüleg irandók és 1910. évi november hó 12-ig az alanti hivatalhoz adandók be.

A kérvényhez csatolandó: 1. erdőőri oklevél, 2. keresztlevél, 3. orvosi bizonyítvány, 4. szolgálati bizonyítvány, 5. erkölcsi bizonyítvány. A magyar nyelvnek szóban és írásban való tudása elengedhetetlen kellék, a német nyelv tudása pedig előnyt biztosít a pályázónak, azért a folyamodó kérvényében ezen képességét felsorolni köteles.

Amennyiben okleveles egyén nem pályázik, jó minősítéssel bíró kiszolgált katona-altisztek és csendőrök kérvénye is figyelembe lesz véve.

Sopron, 1910. évi október hó 11-én.

(11)

M. kir. állami erdőhivatal.

Árak jutányosak!	Kizárólag magyar ipar és termelés		Árak jutányosak!
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Szigorú szolid és lelkiismeretes ügykezelés és pontos kiszolgálás</p>	 STAINER GYULA csász. és kir. udv. szállító. KÖRMEND (Vas m.) Magyar magpergető gyár, erdészeti magkereskedés, csemetenagytermelés AJÁNL! sz 1895. évi XVII. törvénycikk és ennek végrehajtására kiadott 38286/1896. sz. magas miniszteri rendelet értelmében. (9. IV. 2.)	Kocsányos kocsánytalan cser	a legmagasabb fajtisztaság és csiraképesség törvényszabta szavatolása mellett.
		Jegenyefenyőmagot (abies-pectinata.)	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Magvaim és csemegeim megbízhatóságát napról-napra beérkező elismerő levelek bizonyítják</p>
		Mindennemű lombmagvakat saját szedőim által, érett állapotban gyűjtve.	
		Gyümölcsmagvakat elismert, megbízható minőségben, saját módszerem szerint tisztítva.	
		Tülevelű csemetéket, lomblevelű csemetéket, disz- és sortákat, gyümölcsvadoncokat, élőszőnyegcsemetéket stb. saját magvaimból nevelve, minden éghajlatnak megfelelő termelőhely felhasználása mellett.	
Előjegyzések őszi és tavasz szállításra alázattal kéretnek.			
Árak jutányosak!	A kontinens első és e szakmában legnagyobb vállalata		Árak jutányosak!

Feladási hirdetés. 2449/910. szám. — A volt 13. számú román-bánáti határhozreddből alakult vagyonszég tulajdonát képező, Márta község határában fekvő és az ohababistrai erdőgondnokság üzemterveiben „C” gazdasági osztály I. vágásrend I. tag 28., 29. és 30. számú erdőrészeiben a bükkfa korábbi kihasználása után visszamaradt mintegy 680 köbméterre becsült 2008 db. fenyőfa tövön az erdőben versenytárgyalás útján fog kihasználás végett eladatni.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat, a vagyonszégnél kapható ajánlati űrlapok felhasználásával, 500 (ötszáz) korona bánatpénzzel felszerelve legkésőbb 1910. évi november hó 23-án délelőtti 10 óráig a vagyonszég gazdasági hivatalánál Karánsebesen annál is inkább nyujtsák be, mert elkészt — távirati uton — vagy végre bánatpénz nélkül beadott ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Ajánlattevő ajánlatában az eladásra kihirdetett összes fenyőfákra megajánlott összes vételárt betűkkel és számokkal kétséget kizáró módon kiírni tartozik és egyúttal kijelenteni köteles, hogy

az eladási feltételeket, melyek alulirt hivatalnál, valamint az ohaba-
bizsotrai erdőgondnokságnál megtekinthetők, ismeri és azoknak
mágot minden tekintetben aláveti.

Karánsebes, 1910. évi október hó 13-án.

(12) *A volt 13. számú román-bánsági határhozred
vagyonközségének gazdasági hivatala.*

Feladási hirdetésny. 2070/910. ki. sz. — Szárhegy község
a földmivelésügyi miniszter ur 15733/910. sz. rendelete alapján
eladja a tulajdonát képező „Tilalmas“ nevű erdőben, Szárhegy
vasuti állomástól mintegy 6·5 kilométernyire fekvő 1909—1918.
évekre eső 60 kat. hold vágásterületén törzsenkénti felvétel alap-
ján talált 8918 darab lucz- és 5863 darab jegenyefenyőtörzs-
nek, 9542 m³ lucz- és 2673 m³ jegenyefenyő fűrészáru és épületi
fára és 5646 m³ lucz- és jegenyehasítványáru és tűzifára becsült
fatömegét Szárhegy község házánál 1910. évi november hó 8-án reggel
9 órakor tartandó nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyaláson.

Kikiáltási ár 89.097 K, azaz nyolczvankilenczezerkilenczvenhét
korona.

Az árverés megkezdése előtt leteendő bánatpénz a kikiáltási
ár 10⁰/o-a. A szabályszerű bélyeggel ellátott zárt írásbeli aján-
latoknak a készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban le-
teendő szintén 10⁰/o bánatpénzt és azon kijelentést kell tartalmazniok,
hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és
mágot azoknak aláveti.

Elkésztett, utó- és távirati, valamint kikiáltási áron alóli ajánlatok
nem fogadtatnak el.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslési adatok
a hivatalos órák alatt Szárhegy község házánál tekinthetők meg.

Szárhegy, 1910. évi október hó 13-án.

Árpa Lajos
közs. jegyző.

(13)

Oláh Albert
közs. bíró.

Erdészeti akadémiát (Tháránd) végzett erdész, aki ilyen
minőségben 14 év óta van egy nagy béruradalomban felmondatlan
állásban, kítűnő vadász és vadászatrendező, kipróbált fáczán-
tenyésztő, a bérlet lejártja miatt keres önálló állást. Szives ajánla-
tokat a szerkesztőséghez kérem sub „Vadász“. (14. III. 1.)

Hirdetmény. 202686/1910. sz. — A folyó évi 129039., 147603., 164789., 163132. és 164789. számú itteni hivatalos hirdetményekkel 1910. évi október hó 20., 24. és 29-ére, továbbá november hó 10. és 15-ére kitzűött faeladási versenytárgyalások határideje ezennel meghosszabbittatik és a következő napokra tüzetik ki, még pedig: 1. Ravna planina Pale, Romanija Mokro, Gornja Praća, Dolnja Praća és Bogovié planina erdőterületekre nézve 1910. évi deczember hó 1-ére; 2. Kovač planina és Štakorina (I. és II. csoport) erdőterületekre nézve 1910. évi deczember hó 5-ére; 3. Vrbanja, Bjela és Ugar erdőterületekre 1910. évi deczember hó 10-ére; 4. Točilo, Raduša erdőterületre 1910. évi deczember hó 17-ére; 5. Rečica, Prenj-Glogovo erdőterületre 1910. évi deczember 21-ére.

(15) *Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

Erdészeti állás betöltendő báró Waldbott-Bassenheim Frigyes erdőhorváti-i uradalmában. Pályázhatnak ily állás betöltésére képesített egyének, kik néhány évig gyakorlatilag már működtek, teljesen egészségesek és munkabírók, a magyar nyelven kívül a német nyelvet is bírják. Megfelelően felszerelt pályázatok az uradalmi számtartói hivatalhoz, *Tolcsva* (Zemplén megye) küldendők. (16)

Tölgyfaeladási hirdetmény. Nagyméltóságú gróf Festetics Pál böhönyei uradalmához tartozó kónyi erdőben — vasuti állomás Beleg, a budapest-fiumei vonalon — 30 kat. hold területen található 672 darab álló tölgyfa, felbecsült 987 tömörköbméter mű- és hasznofával, Böhönyén, az alulirott hivatalos helyiségében, f. évi november hó 13-án d. e 9 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

A zárt írásbeli ajánlatok 2000 korona bánatpénzzel 1910. évi november hó 13-án d. e. 9 óráig alulirotnál nyujtandók be.

Az árverési és szerződési feltételek nálam megtekinthetők, ahol az eladásra vonatkozó egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Böhönye, 1910. évi október hó 18-án.

(17)

Mayer Gyula
urad. főerdész.

Nyilvános pályázati hirdetés. 57727/1910/1/A. sz. — A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut vezérigazgatósága nyilvános pályázatot hirdet az alább felsorolt csoportokba tartozó üzleti anyagok egy, kettő vagy három évi szükségletének 1911. évi január hó 1-től kezdődőleg leendő szállítására.

I. Erdei termények.

- I. a) Műhelyfák.
- I. b) Pályafentartási fák.
- I. c) Egyéb erdei termények.
- III. Kőnemű anyagok.
- V. Agyagárúk.
- VI. Üvegárúk.
- VIII. Szövött- és fonottárúk.
- XIII. Ruggyantaárúk.
- XIV. Papírneműek.
- XVI. Olaj- és zsirneműek.
- XVII. Festőanyagok, lakkok, aszfalttermények, kátrány és enyv.
- XVIII. Vegyészeti cikkek.
- XXI. Mozdony- és kocsialkatrészek.
- XXII. Egyéb vas- és aczélcikkek.
- XXIII. Réz- és egyéb fémmeműek.
- XXIV. Gépgyártási cikkek.

E csoportokba tartozó anyagok tételenként és az egy évi szükséglet mennyiségének kitüntetése mellett a vonatkozó ajánlati lapokban vannak felsorolva.

A kiirt szállítások föltételeit valamennyi csoport szállítására kiterjedő érvényességgel az „Általános szállítási föltételek“, az egyes csoportokhoz tartozó anyagok minőségi föltételeit a vonatkozó „Különleges szállítási föltételek“ tartalmazzák.

Ugy az ajánlati lapok, mint az általános és a különleges szállítási feltételek a vezérigazgatóság anyagbeszerzési osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve csoportonként 80 fillérrért megszerezhetők.

Az ajánlatok az egy-egy csoportba tartozó összes anyagok szállítására teendők, de az egyes csoportok keretén belül egyes egynemű tételekre is tehetők.

Különböző csoportok anyagainak szállítására tett kumulatív ajánlatok nem fogadtnak el, tehát több csoportra való pályázat esetén minden csoportra külön ajánlat teendő.

Az összes kiírt anyagok minőségére nézve megjegyezzük, hogy ajánlatok általában a kereskedelemben és iparban ismert legjobb minőségre teendők s amennyiben egyes tételek tárgyát illetőleg a minőség szempontjából kétely merülne fel, erre nézve anyagbeszerző osztályunk ad felvilágosítást.

Az ajánlatok közvetlenül vagy posta útján „a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut vazérigazgatóságának” czimzéssel ellátott, pecséttel lezárt borítékban f. évi november hó 19-ik napjának d. e. 10 órájáig küldendők be.

Amennyiben az ajánlat nem postán, hanem közvetlenül küldetik be, akkor az ajánlat titkárságunknál (V. ker., Rudolf-rakpart 6. szám, I. em. 18. sz. Domonkos György, illetőleg — távollét esetén — dr. Bekényi Gábor urak egyikének kezeihez) adandó át. Mindkét esetben a borítékra feltűnően ráírandó: „Ajánlat az 57727—1910. sz. pályázati kiírása”.

A boríték a következőket tartalmazza:

1. az ivenként egy koronás bélyeggel ellátandó ajánlatot, melyben az ajánlati mintán levő szöveg kitöltendő, az egységárak helyt bérmentve a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut vagy az általa kezelt szabványos nyomszélességű h. é. vasutak tetszőleges állomásán számokkal és szóval bejegyzendő s amelyet ajánlattevő aláír és cégjegyzésével is ellát;

2. az általános szállítási feltételeket és

3. vonatkozó különleges szállítási feltételeket;

megjegyezvén, hogy az ajánlattevő úgy az általános, mint a különleges szállítási feltételeket annak biztosításul, hogy ezeknek tartalmát a pályázat elnyerése esetén kötelezőleg elfogadja, szintén aláírni és cégjelzésével is ellátni tartozik.

Az ajánlatok benyújtásának fentemlített határidejéig a VIII., XIV., XVI., XVII., XVIII. csoportokba tartozó anyagokból előzetes szakvizsgálatának céljaira 2—2 példányban minták is nyújtandók be, megjegyezvén, hogy az olajnemű minták vegyi vizsgálatának költségeire az ajánlat benyújtása alkalmával tételenként 15 korona fizetendő le főpénztárunknál.

Ugyancsak a benyújtás határidejéig az ajánlat tárgyát képező szállítás összértékének 5%-a bánatpénz gyanánt készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban főpénztárunknál letétbe helyezendő.

(A főpénztár által kiállított letétnyugta azonban az ajánlathoz nem mellékelendő.)

Az ajánlatok f. évi november 22. napján d. e. 10 órakor bontatnak fel nyilvánosan a vezérigazgatóság üléstermében (V., Rudolf-rakpart 6. szám, I. em. 9. sz.), mely alkalommal ajánlattevők, vagy igazolt képviselők jelen lehetnek.

A műhelyfák, nemkülönbén a pályafentartási fák egész évi mennyisége 1911. évi június hó 1-ig beszállítandó, mire nézve ajánlattevők kötelezettséget tartoznak vállalni.

A szállítások odaitélésének határnapját folyó évi deczember hó 31-ik napjában állapítjuk meg azzal a hozzáadással, hogy ajánlattevők ajánlataikkal ez időpontig kötelezettségben maradni tartoznak. Az ajánlataikban ezen szóban maradási kötelezettség kifejezetten elismerendő.

A vezérigazgatóság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon válasszon és hogy az egyes csoportba tartozó különféle cikkek szállítását esetleg tételenként több szállító között is megoszthassa.

Budapest, 1910. évi október hó 17-én.

(18)

A vezérigazgatóság.

Feladasi hirdetés. 2480/1910. szám. — A volt 13. sz. román-bánsági határőrezredből alakult vagyonszövetség részéről közhírré tételik, hogy az orsovai erdőgondnokságnak a m. kir. földmívelésügyi minisztérium 35376/1907. sz. rendeletével jóváhagyott ideiglenes üzemtervében az 1910. év végéig kihasználásra előírt, Toplecz község határában fekvő „B” üzemosztály, VIII. vágás-sorozat, III. tag 1. és 2. számú, valamint IV. tag 1. számú összesen 50443 kat. holdat kitevő osztagain előforduló 5628 m^3 tölgy- és 683 m^3 bükkmúfa, valamint 8636 $ürm^3$ tölgy- és bükkütüzifára becsült összes fatömeg tövön, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött versenytárgyalás útján eladásra kerül.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított és 15.000 (tizenötezer) korona bánatpénzzel felszerelt ajánlataikat a vagyonközség erdőhivatalához Karánsebesen, 1910. évi november hó 28-án délelőtt 11 óráig annál inkább nyujtsák be, mivel bánatpénz nélkül, elkésve érkezett és távirati uton benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatokban az eladásra kiirt összes fatömegért megajánlott tóár számokkal és betűkkel tisztán és minden kétséget kizáró módon kitirandó és az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a részletes faeladási feltételeket, melyek alulírott hivatalnál, valamint a vagyonközség orsovai erdőgondnokságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ismeri és magát azoknak minden tekintetben feltétlenül aláveti.

Karánsebes, 1910. évi október hó 15-én.

(19) *A volt 13. számú román-bánsági határőrezredből alakult vagyonközség erdőhivatala.*

Faarverési hirdetmény. 1101/910. kj. sz. — Beregújfalu község-előljárósága 1910. évi november hó 21-én délelőtt 9 órakor Beregújfalu község-házánál tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező „Liget” erdő „A” ü. o. VI. tag t. 35. sz. osztagában 84.75 kat. holdon 776.18 m^3 tölgyműfa, 3901 ürméter gyertyán- és tölgytüzifára becsült fatömegét. Kikiáltási ár 25.690 K, bánatpénzül 2570 K teendő le. Részletes árverési és szerződési feltételek a beregszászi m. kir. erdőhivatalnál, a beregszászi m. kir. járási erdőgondnokságnál és Beregújfalu község előljáróságnál tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Beregújfalu, 1910. évi október hó 15-én.

Komlósy Bertalan
körjegyző.

(20)

Tóth Bálint
községi bíró.

Tölgyfaeladás. A huszti koronavárosi közbirtokosság 1910. évi november hó 22-én d. e. 9 órakor a huszti városháza tanács-termében tartandó zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja részletenként vagy egészben a Dubrova nevű, sik fekvésű, a huszti vasuti állomástól 2—7 km-re

eső erdejében mintegy 1127 kat. hold, hét részletre osztott, legelővé átalakítandó területen, tövön kibélyezett és a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatal által törzsenkénti felvétellel felbecsült, alább részletezett 81.131 darab tölgyfát.

I. erdőrészlet, mintegy 160 kat. hold 8520 törzs 14.308 m^3 fatömeggel, amelyből 9876 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 324.030 korona.

II. erdőrészlet, mintegy 245 kat. hold 14.811 törzs 31.324 m^3 fatömeggel, amelyből 21.656 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 723.606 korona.

III. erdőrészlet, mintegy 280 kat. hold 5073 törzs 6890 m^3 fatömeggel, amelyből 4592 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 171.605 korona.

IV. erdőrészlet, mintegy 225 kat. hold 21.165 törzs 12.683 m^3 fatömeggel, amelyből 8839 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 268.215 korona.

V. erdőrészlet, mintegy 100 kat. hold 13.175 törzs 7698 m^3 fatömeggel, amelyből 5737 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 150.397 korona.

VI. erdőrészlet, mintegy 35 kat. hold 6419 törzs 4285 m^3 fatömeggel, amelyből 3259 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 81.755 korona.

VII. erdőrészlet, mintegy 82 kat. hold 11.968 törzs 6839 m^3 fatömeggel, amelyből 5195 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 131.406 korona.

Egészben összesen 1127 kat. hold 81.131 törzs 84.027 m^3 fatömeggel, amelyből 59.254 m^3 kéregnélküli haszonfa: kikiáltási ára 1,851.014 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 (tiz) százaléka.

A részletes fatömeg- és értékbecslési munkálat, továbbá az eladási és szerződési feltételek betekintheők a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatalnál, valamennyi máramarosmegyei m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulírt közbirtokossági elnöknél, akinél ezen munkálatokból minden érdeklődő kaphat, amíg a készlet tart, egy-egy nyomtatott példányt is.

Az érdeklődők helyszíni meg szemlélés végett forduljanak a közbirtokosság elnökéhez, vagy a huszti m. kir. járási erdő-gondnokszághoz.

Huszt (Máramaros megye), 1910. évi október hó 12-én.

(21. II. 1.)

Dán Lajos

közbirtokossági elnök.

Faarverési hirdetmény. A beregvármegyei Romocsafalva község 1910. évi november hó 8-án délelőtt 10 órakor a felekezeti iskola helyiségében tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen, a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 1908. évi 114068/I/A/2. számú engedélye alapján eladja a tulajdonát képező erdő 237.4 kat. holdnyi rendkívüli vágásterületén tövön álló 2031 darab tölgyfának 8149 tm^3 -re becsült haszonfa és 2238 $ürm^3$ -re becsült tűzifatómegét. Kikiáltási ár 250.000 korona. Kiszállítási határidő bezárólag 1913. évi január hó 1-ig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe: *a)* ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyujtatnak be; *b)* ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszersmind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; *c)* ha az ajánlat szövege, valamint annak boritéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szószerint tartalmazza, úgy amint az a hirdetményben foglaltatik; *d)* ha lepecsételve és ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; *e)* ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; *f)* ha bánatpénzképen 25.000 koronát tartalmaznak; *g)* ha úgy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható és *h)* ha a boriték kívül „Ajánlat a Romocsafalva község erdeje 1910. évi rendkívüli vágásából eladandó tölgyfa-készletre“ felírással van ellátva. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyújtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek a beregszászi m. kir. állami erdőhivatalnál, az annak alárendelt munkácsi m. kir. járási

erdőgondnoksnál, a beregkisalmási körjegyzőségnél és a község birájánál tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Fenti hirdetményt a Romocsafalva községi képviselőtestület állapította meg és közzétételével a községi előljáróságot bizta meg.

Romocsafalva, 1910. évi október hó 15-én.

Budaházy Barna
körjegyző.

(22)

Homonnay László
községi bíró.

Pályázati hirdetmény. Egy 10.000 kat. holdas, erdővel bíró nagyobb uradalomba, Dunántulra, kezelő erdőtiszt kerestetik. Járandóságok: készpénzfizetés 2400 K, tehénaváltás 400 K, buza 760 liter, árpa 900 liter, rozs 1200 liter, körülbelül 1 kat. hold kert, lakás, fűtés, világítás és fogat, hivatalos használatra.

Pályázhatnak, kik az önálló erdőgazdaság vezetésében, az értékesítés, erdőrendezés és felmérésben kellő gyakorlatukat és képzettségüket okmánymásolataikkal, melyek vissza nem küldetnek, igazolni tudják s melyeknek eredetijét kinevezés esetén bemutatni tartoznak.

Hivatalos nyelv a német, de ezenkívül a magyar nyelv teljes birása is megkívántatik. Az állás lehetőleg még f. év folyamán elfoglalandó.

Pályázatokat az „Erdészeti Lapok“ szerkesztősége továbbít s fogad el f. évi november hó 15-ig. (23)

Pályázati hirdetmény. 16/1910. sz. — A németlipcsei közbirtokosságnál betöltendő évi 600 K fizetéssel, 2 drb. tehéntartással, szabad lakással és szükséges tűzifával jutalmazott erdőőri állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állásra pályázhatnak: 24 évet betöltött, de 40 évnél nem idősebb, szakvizsgázott egyének, kik saját kezükkel irt kérvényhez szakvizsgabizonyítványt, keresztlevelet, erdőőri szolgálatra szükséges ép testi erőt és jó halló- és látóképességet igazoló bizonyítványt, továbbá erkölcsi bizonyítványt csatolni tartoznak.

A magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birása, a tót nyelvnek pedig legalább szóban való birása okvetlenül szükséges.

Pályázni óhajtók kérvényeiket az alulírott elnökhöz legkésőbb f. év november hó 20-ig nyujtsák be.

A kinevezendő állását 1911 január hó 1-ével elfoglalni tartozik. Németlipcsén, 1910. évi október hó 21-én.

(24)

Csányi Dániel
közbirt. elnök.

Árverési hirdetés. A barátosi közbirtokosság (Háromszék m.) közhírré teszi, hogy Zágon község határán fekvő erdejében esedékessé vált hat évi vágásterület 246 kat. holdjának 2297 m³ lucz- és jegenyefenyőműfa, 512 m³ fenyő- és 286 m³ bükküzifára becsült faanyagát tövön az erdőben 1910. évi december hó 8-án d. e. 9 órakor tartandó írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött, szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az árverés Barátos községházánál tartatik meg.

Kikiáltási ár 11.775 korona.

Becsértéken alól a faanyag nem adatik el.

A vonatkozó részletes árverési és szerződési feltételek alulírt birtokossági elnöknél, valamint a nagyborosnyói m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Barátos, 1910. évi október hó 23-án.

(25)

Andrád János
birt. elnök.

Kincstári vadászterület bérbeadása. 90292/1910. szám. — A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó strezakerczisorai m. kir. erdőgondnokságban fekvő Árpásu Mare elnevezésű s a vadászati törzskönyvben XII/C. alatt nyilvántartott mintegy 3712 kat. holdas vadászterületnek az 1911. évi január hó 1. napjától 1924. évi április 30-ig terjedő 13¹/₄ egymásután következő évre leendő bérbeadása érdekében a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál folyó évi december 5-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár az 1911 I/1-től 1914 IV/30-ig terjedő első 3¹/₄ éves időszakra 2000 korona;

az 1914 V/1-től 1919 IV/30-ig terjedő második öt éves időszakra 2500 korona;

az 1919 V/1-től 1924 IV/30-ig terjedő harmadik öt éves időszakra 3000 korona.

Bánatpénz 300 korona.

A terület vadállománya: zerge, medve, őz, vadsertés, siketfajd és kevés apróvad.

Ezen árverésen résztvehet minden önrendelkezési joggal bíró magyar honpolgár, társulatok azonban, valamint kincstári és állami tisztviselők ki vannak zárva.

Bővebb felvilágosítások a földművelésügyi minisztérium VII/A.2. ügyosztályában, továbbá a kolozsvári erdőigazgatóságnál szerezhetők.

Budapest, 1910. évi október hó 17-én.

(26)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Faeladási hirdetmény. 767/1910. sz. — Bácsfalu (brassóvármegyei község) a tulajdonát képező Cvederdő I. tag 1—10. és II. tag 11—13., 16., 19. és 20. sz. osztagaiban (Kőba jobb- és balága, Kőkert, Havasut, Havaskaalja, Lőrinczgödre és Csürkő nevű összesen 537·48 kat. holdat kitevő erdőrészek) egyötödresze gyanánt felbecsült 18.998 m^3 fenyő- és 468 m^3 bükkfatömeg eladására a községhezához 1910. évi november hó 5-én, szombaton d. e. 9 órára zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverést hirdet.

Fenti fatömeg 4 csoportra van felosztva s az ajánlatok arra együttesen és külön-külön is megtehetők. Kikiáltási ár m^3 -ként a fenyőre 3 kor. 50 fillér, a bükkre pedig 80 fill. Kihasználási határidő 1911 január 1-től kezdődő 3 év.

A leteendő bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-ban van megállapítva. Zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéséig a jegyző kezéhez lesznek beadandók. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Az árverés eredménye az árverésben résztvevőkre azonnal, míg a községre csakis a vagyonfelügyeleti jóváhagyás után válik kötelezővé. A részletes eladási és kihasználási feltételek a községhezánál és a kezelő erdőgondnokságnál megtudhatók.

Bácsfalu, 1910. évi október hó 3-án.

(27)

Községi előljáróság.

Faarverési hirdetmény. 1604. szám. — A beregvármegyei Beregbárdos község volt urbéres birtokossága 1910. évi november hó 7-én d. e. 10 órakor Beregbárdosnn a községházánál tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező legelőterületnek a 69577/1910. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett fatömegét, mely a beregszászi m. kir. állami erdőhivatal által megejtett becslés szerint 2253·70 tm^3 -t kitevő 5835 darab luczfenyőből áll; kikiáltási ár 8390 korona. Kiszállítási határidő bezárólag 1912. évi márczius hó 1-ig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe: *a)* ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyujtatnak be, *b)* ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszersmind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; *c)* ha az ajánlat összege, valamint annak boritéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szószerint tartalmazza, úgy amint az a hirdetményben foglaltatik; *d)* ha lepecsételve és ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; *e)* ha tartalmazzák azi a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; *f)* ha bánatpénzképen 1000 koronát tartalmaznak; *g)* ha úgy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható és *h)* ha a boriték kívül „Ajánlat a beregbárdosi urbéri legelőről eladandó fakészletre“ felirással van ellátva.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyújtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alsóvereczei járás főszolgabirójánál, a szarvasházai körjegyzőnél és a községi előljárárságnál tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Beregbárdos, 1910. évi október hó 25-én,

Kecseshy Vilmos
urb. jegyző.

(28)

Rjaskó János
urb. elnök.

Faarverési hirdetmény. 2596/1910. sz. — Vurpod község (Szeben vármegye) f. é. november hó 28-án d. e. 9 órakor a községi irodájában zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladja „Jungewald“ erdejének az 1910. évi 99317. számú

miniszteri rendelettel kihasználásra engedélyezett 132·9 kat. holdnyi területén tövön álló mintegy 6262 darab tölgyfának 5383·6 m^3 haszonfa és 5953·4 m^3 tűzifára becsült fatömegét.

Kikiáltási ár 77.000 K, azaz hetvenhétezer korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Utóajánlatok figyelembe nem vehetők.

Az írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó.

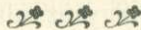
A közelebbi feltételek a községi irodában és a járási m. kir. erdőgondnokságnál betekintheők.

Előreláthatólag eladja ugyanazon a napon a vurpodí ev. ág. egyház is 185·5 kat. hold területen levő 4323 m^3 tűzifára becsült 3700 darab tölgyből álló egyházi erdőnek faállományát.

Ujegyház, 1910. évi október hó 20-án.

(29)

Putkovszki Guido
főszolgabíró.

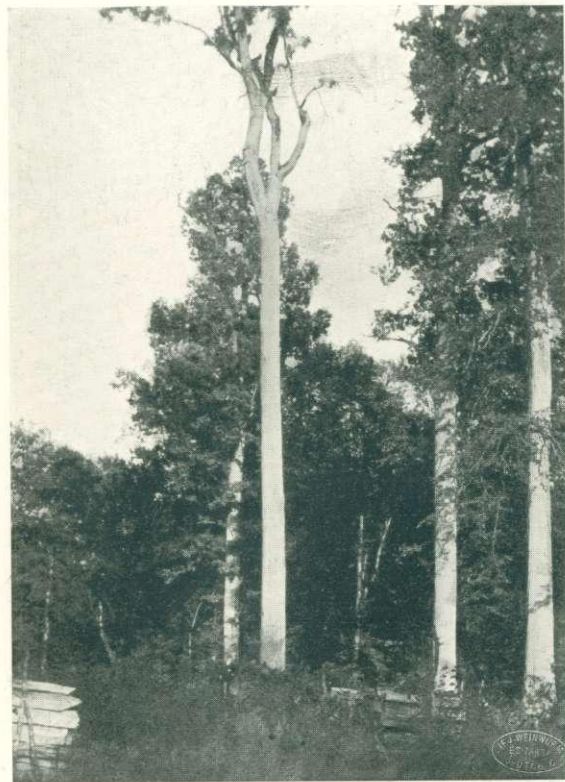
Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi XXI. füzetének tartalma :

	Oldal
<i>Szilárd Ferencz</i> dr.: Az urbéres erdők ügye	809
<i>Lonkay Antal</i> : A Campbell-féle talajművelés kérdéséhez	821
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK: I. Meghívás az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére	825
II. Jegyzőkönyv az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választ- mányának 1910. évi október hó 12-én tartott üléséről	826
III. Felhívás a Horváth-Sándor-alapítvány jutalomdíja tárgyában ...	830
IV. Felhívás a jótékony alapítványokból kiosztandó segélyek ügyében	831
FAKERESKEDELEM. A volt horvát-szlavon határőrvidéki koros töl- gyesek eladása (<i>Bokor Róbert</i>). — A Máv. talpfaárverése. — Faárverési eredmények. — A boszniai kincstári faárverések	832
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Kimutatás eladásra bejelentett fmagvakról	837
KÜLÖNFÉLÉK. A tölgylisztharmat végzetes pusztításáról. — Sodronyhuzal használata csemetekerti és erdősítési munkáknál (<i>Dercsényi K.</i>) — Erdőgazdaság és vizgazdaság Amerikában (<i>V. S.</i>). — Tiszafa a dél- keleti Határkarpátokban (<i>Barthos Gyula</i>). — Halálozások. — Erdészeti Zsebnaptár. — Ő felsége arczképe. — Köztelek Olcsó Könyvtára.	838
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből	845
HIRDETÉSEK	I—XVIII

Képek a szlavoniai tölgyesek maradványaiból.

Barth

